

RAHNUMA

Tel. Washington Heights 7128

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 165 Audubon Avenue, New York, N. Y.

Entered as second-class matter Aug. 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Mar. 3, 1879.

Vol. XII, No. 26, December 27, 1930

Ճիւտ 12, Նո. 26, Դեկտեմբեր 27, 1930

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԱՐ

ՀԱՅԱԹԸՆ ՄՈՒԽԹԻՐԼԻՐԻ

Սաղլամ պիր միտէսի օրան քիմսէ եէր, ի-
չէր, լաքին միտէսի օրտուղունու պիւմէզ, չիւն-
քի միտէ վէ թաամ անէկտէ տիրէր: Պիր կիւն
պու անէնկ պօղուլուր վէ ատէմ պիւրի քի մի-
տէսի վար տըր: Սապահտան աղչամա գատար
էթրաֆըմըգտաքի նէսնէլէրի կէօրիւրիւզ վէ
կէօրիւմիւղիւն պուլունտուղը խաթրըմըգա պիւ-
լէ կէլմէզ, պիր տէ կէօրիւմիւղէ պիր չէօփ կի-
րէր վէ պիւթիւն տիգգաթըմըզ կէօրիւմիւղէ
չէվրիւր: Պիւթիւն կիւն կէզէր տօլաչըրըզ ա-
յաղըմըզ խաթրըմըգա կէլմէզ, պիր կիւն տէ
գօնտուրամըզ այաղըմըզը սըգար վէ պիւթիւն
տիգգաթըմըզ այաղըմըզա տէօնէր:

Ումոււմ հայաթ տա պէօլէ տիր: Կիւնլէր
վէ ալլարլա եաչարըզ հէր չէյ անէնկ իւզրէ կի-
տէր: Հայաթ հազգընտա տիւչիւնմէյիզ, լաքին
պիր տէ պազը եէնի անվալ մէյտանա կէլիւր վէ
հայաթ հազգընտա տիւչիւնմէյէ պաչլարըզ:
Պու մուխթիւրլէր եանի հայաթ հազգընտա պի-
ղէ խապէր վէրէնլէր միւթէնէվվի տիրլէր:

Պու մուխթիւրլէրտէն պիրի խասթալըզ
տըր: Ատէմլէր խուսուսա կէնճլէր գուվվէթ-
լէրինէ պիր հուսուսա եօզ տըր զանն էտէրլէր:
Մաղսէտլէրինէ եէթիւմէք իչիւն կիճէ կիւն-
տիւզ չալլըրլար: Պիր տէ գաս գաֆիլ պիր
խասթալըզ կէլիւր վէ քէնտիւրէրէ իւթար էտէր
քի ատէմին գուվվէթի մահտուս տըր:

Պիր մուխթիւր տէ ատէմլէր արասընտա զու
հուր էտէն միւնաղասալար տըր: Ատէմ մուխթ-
լազ հուրրիյէթէ մալիք օրտուղունու զանն էտէր

վէ էօլլէ իչլէր: Հէր արզու էթտիյի չէյի էլէ
կէչիւրմէք իսթէր: Նիչէ տէֆա տա մուվաֆֆազ
օլուր: Պիր կիւն պազար քի գօնչուսու քէնտի-
նին պու էֆթեարընա մուխալիֆ կէլիւր՝ քէնտի-
լիւ միւնաղասա թութուլուր: Վազաա քէն-
տիսի հուրր տըր, լաքին քէնտիւնին գօնչուսու
տախի հուրրիյէթ իտտիասընտա տըր, արալա-
րընտա միւնաղասա տըր պաչլար: Պու պիր մուխ-
թիւր տիր քի քէնտիսիւնէ հուրրիյէթիւնին մուխթ-
լազ օլմալըզ՝ անճազ մահտուս օրտուղունու
խապէր վէրիւր:

Հայաթտա պիր պաչլա մուխթիւր էթրա-
ֆըմըգտաքի էսրարէնկիւզ հալլար տըր: Էվվէլա
պիւզ հէր չէյի պիւրի վէ անլարըզ տէյու զանն
էտէրիւզ: Հաթթա գարչըմըզ չըզան հէր պիր
մէսէլէյի հալլ էտէպիւրիւզ տէյու հէր մէսէլէ-
յէ ճէվապ վէրմէյէ գալըչըրըզ: Չօզ կէչմէզ-
տէն կէօրիւրիւզ քի պիւտիւրիւզ փէք աղ, պիւր
մէտիւրիւզ փէք չօզ տըր: Օ եօլտա ֆիքրիմի-
ղին մահտուս օրտուղու պիւզ իւթար էտիւր:

Էօլլա հայաթըն պաչլա պիր մուխթիւրի
տիր: Ատէմլէրին հայաթընըն վազթլը վազըթ-
ըզ գաթ օլունմասը պիւզ իւթար էտէր քի հա-
յաթըն միւտտէթի մահտուս տըր:

Իչթէ սէնէ պաչլարը տախի պու նէվ պիր
մուխթիւր տիրլէր: Սէնէլէրիմիղի պիրիպիրի
արտընճա ույար կիտէրիւզ: Վէ պու պէօլլէ տէ-
վամ էտիւր՝ կիտէճէք տիր տէյու տիւչիւնիւր
իւզ: Պիր տէ օ պիւզ իւթար էտիւր տէր, «Սէ-
նէլէրիմիղին կիւնլէրի եէթմիւզ սէնէ տիր վէ է-
կէր գուվվէթ հասէպիւլլէ սէքսէն սէնէ օլուր-
ոս երինէ անլէրին էն ալասը գահմէթ վէ մէ-
չազգաթ տըր: Ղերա չափուզ կէչլէրլէր վէ պիւզ
ուչար կիտէրիւզ:» Պէօլլէճէ հէր սէնէ պաչը պու

հայաթըն միւստէթինին մահտուտ օլտուղունու
իւթար էտէր:

Իմտի Ալիմ քիմ տիր: Պու իւթարաթըն
վէրտիր տէրութի էօյրէնէն տիր:

Գուվվէթլէրին մահտուտ տըր. իչինտէ եա-
շատըըն ալէմին գուվվէթլէրինէ վէ անլէրին
գաիտէլէրինէ հիւրմէթ էյլէ. անլէրէ իթաաթ
էյլէ:

Հուրրիյէթին մահտուտ տըր. տիկէրլէրին
հուրրիյէթինէ վէ ախլաղի գաիտէլէրէ հիւր-
մէթ էյլէ:

Յիբըրին մահտուտ տըր. սէն հազիգաթըն
պիհուտուտ պիր իւմմանը իչինտէ եաշայօր-
տուն: Հալիմ օլ, վէ պու հազիգաթըն Մէնպալ
օլան գաթըն հուրուրունտա տաիմա էօյրէնմէ-
յէ, հազըր օլ:

Հայաթ մահտուտ տըր. պու մահտուտ հա-
յաթըն էն էյի եօլտա գուլլաիմաղա սայ էյլէ վէ
անը ճահիլանէ վէ միւսըիֆանէ սարֆ էյլէմէ:

Անճազ հէր սէնէ իպթիտասընտա շու տուա-
յը ճիտտէն արզ էյլէ քի սէնէյի էյի կէչիւմէյէ
մուգթէտիր օլտալն:

«Կիւնլէրիմիդի սայմաղը պիպէ էօյլէ թա-
լիմ էյլէ քի տիրայէթի գալպէ նայիլ օլալըմ»:

Յ. Գ. Գ.

«Սիմն» վէ ԱԻԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆԼԱՐ

Երուսաղէմտէ նէշը օլունուպ՝ Ս. Յակոբ
վանքընըն վէ Երուսաղէմ փաթրիկիսանէսինին
միւրէվլիմ ի էֆքեարը օլան «Սիմն» կաղէթա-
սընըն 1930 Նոյ. Թիւ 91 նուսիսինտէ պիր
պէնտ օգուսուպ:

Գաղա շէհրինտէն պիր գաթ Հայ Առաքե-
լական, Բողոքական վէ Կաթոլիկ քիլիսէլէրին
ֆարզընը միւլլիֆտէն սիւալ էթմիշ, օ տաիւ
տթի իւղիքը եօլտա պու սիւալա ճէվապ վէր-
միշ տիր:

«Հայց. Առաքիլական Եկեղեցի մարուֆ ու-
մում քիլիսէ սինոտարընտան անճազ Թ. Մ.
325տէ, 381տէ վէ 431տէ ազոտ օլունանլարը թա-
նըլըպ, անլէրին գայտ էթտիրի ազաիտտէն պաշ
գասընը Բրիտիան իւլլաթը իչին գարուրի
թանըմաղ, անլէր իսէ «Հաւատամք»տա իմալ
էտիւմիշ տիր: Կաթոլիկլէր պու իւշ սինոտան
սօնրա պաշգա նիչէ ումումի Ժողովարը թա-
նըլըպ՝ անլէրին գարարլարըն տա իւլլա ի-
չին գարուրի առտ էտէրլէր: Բողոքականլար
իսէ հիշ պիր Ժողով թանըմայարազ Ս. Գիրքի

հէր քէսին իսթէտիրի կիպի թէֆսիրէ ազատ օլ-
տըլընը գապուլ էտէրլէր վէ պիդիմ «Հաւա-
տամք»ա մուգապիլ պիր շէյլէրի եօզ տըր: Վէ
պիդէ վէ Կաթոլիքլէրէ մուգայիր օլարազ Յի-
սուստան պաշլայըպ նէսլտէն նէսլէ ինթիգալ
էթմիշ օլան աւանդութիւնլէրէ էհէմմիյէթ վէր
մէզլէր:

Հայոց Եկեղեցի գապուլ էտէր քի ճիւմլէ
գաալիմ քիլիսէլէր (Րօմալի, Եոնանի, Ասորի,
Հապէշ վէ սաիրէ) հազիպի վէ ումումի քիլի-
սէնին գըմլարընը թէշքիլ էտէրլէր, շու գա-
տար քի պունլարըն ազ չօգ հանլը թէսալվուր
վէ ատէթլէրի պուլունապիլիւր, վէ գապուլ է-
տէր քի իթթիհատուն պազը էսասի օլան շէյլէրի
հանի Հաիգաիսիլը, Խոքիուրդլարը վէ էմսալի-
նի թանըմաղտան իպարէթ օլուպ՝ հէր գալվմըն
քէնաիին մաիսուս րուհանի պաշը օլուր վէ անա
իթաաթ էտէր: Լաքին Բողոքականլար քի չօգ
գըմլարա թապսիմ օլունմուշլար տըր, լուղէ-
թին հազիպի մանասընտա քիլիսէլէրի եօզ տըր,
անճազ «Կէօրիւնմէզ քիլիսէ» տէյու պիր նա-
ղարիյէ գապուլ էտէրլէր: Անլէրտէ հէր քէս
քէնտի քէնտիսինէ իթաաթ էտէր վէ սատէճէ
տուա էտիպ՝ պիրիպիլինի տինլմէք վէ Գիթապ
ը Մուգատտէք օղումազ իչին պիր արայա կէ-
րիլէր:

Հայց. Եկեղեցի իւլ Կաթոլիկ քիլիսէ արա-
սընտա իթիգատաթ վէ ային ու առաթ խու-
մուսընտա էվէյի ֆարզլար վար. լաքին պու
ֆարզլար մէպտէլէրին նէթիճէսի վէ թէֆէր-
րուսթը տըրլար: Լաքին Բողոքականլարըն պու
պապտա գըլաաա գօյաճազ պիր շէյլէրի եօզ
տըր:

Հայոց Եկեղեցիյէ գաւանանը ճիւթթինտէ
էն հազըն կէլէն քիլիսէլէր Ասորի, Ղպտի վէ
Հապէշ քիլիսէլէրի տիր: Սօնրա կէլիւ Եոնան
քիլիսէսի, Րօմա քիլիսէսի, վէ Եպիսկոպոսա-
կան քիլիսէ, լաքին Բողոքական, պիր ազ էվ-
վէլ տէտիլմիլ կիպի քիլիսէ տէյիլ տիր:»

Տ. Վ. Ն.

«Սիմն»՝ պունտան ազտէմ պաշգա սըրալար
առ տաիւ Բողոքական քիլիսէլէրին «Առաքելա-
կան, Ընդհանուր, ճշմարիտ, մի Եկեղեցի»տէն
տըշարտա պուլունտուգլարընը իտտիա էթմիշ
իտի: Պու քէրրէ տէ «Տ. Վ. Ն.» Բողոքական՝
Բիլիսէ տէյիլ տիր տէյու գաթի իւմա վէրմիշ
տիր:

Հայց. Եկեղեցիին միւսթէրէմ պաշտօն-

ևալարընըն վէ Սբ. Յակոբ Վանքընըն միւրէվ-
վիճ ի էֆրեալըն օլան մուհիմմ պիր հաւնդսին
պէօյլէ աշըգտան աշըղա Բողոքական քիլիսէ-
լէրի քիլիսէլիքտէն տըշարը սայմալարը պիղէ
վէք զարկալ կէօրիւնտիւ: Վագաա Փափալի քի-
լիսէ փափանըն նուֆուզ ը բուհանիսին թանը-
մայան հիչ պիր քիմսէյի վէ հիչ պիր միւհասէ-
սէյի Գրիսթիան թանըմազ, վէ քէնտիսինտէն
պաշգա հիչ պիր թէշքիլաթը քիլիսէ սայմագ:
Օ՝ «Փափալի քիլիսէտէն տըշարտա խէլաս եօզ
տուր տէք» վէ սէօղիւ քէսէր: Լաքին Հայց. Ե-
կեղեցիներն պէօյլէ պիր իտտիատա պուլուհմա-
որնա պիղ պիր սէպէպ կէօրմէյիլ: Բէֆիգիմիլ
«Սիոն»ըն Հապէշի վէ Ասորի քիլիսէլէրի, քի
տէհրլէրտէն պէրու ուլուշուզ պիր հալտա պու-
լուհուզ՝ Աւետարանըն նէշրի իշիւն հիչ պիր
Փաալիյէթ կէօթէրմէյէրէք քէնտի նիմ մէտէ-
նի հալարը իլէ վէ պիր թազըմ նախապաշա-
րումարըլլա դանաթ էթմէքտէ տիրլէր, պուհ
լարը Գրիսթիան քիլիսէ թանըլըպտա, էօթէ-
տէ Ամէրիգա, Խնկիլթէրրա, Իսղոչիա, Ալմա-
նիա, Ձուրիչընըն Փրօթէսթան քիլիսէլէրինի,
քի Աւետարանըն տէրին վէ երեքէք հայաթընը
քէշֆ Կտիպ, Գրիստիանլըղը տինսիլլիյէ վէ
ախլագսըղըղա զարը մէրտանէ միւտաֆաա
էթմիլ վէ Գրիստիանըն Ինճիլինի փութփէրէսթլէ
րէ նէշր էթմէք իշիւն էն կիւղիտէ կէնճլէրինի
վազֆ էթմիլ, վէ հալա պու կիւն Հայց. Եկե-
ղեցիներն գուվլէթլէնմէսի իշիւն քէնտի էմէք
վէ փարասընըն Կսիրկէմէմիլ տիր, պուհլարը
Գրիստիան քիլիսէ թանըմամասընա պագարագ
հայրէթլէ սիւալ Կտիլլորըղ քի աճէպա «Սիոն»ըն
Գրիստիան քիլիսէ հագգընտա գաղափարը նէ՞
տիր: Էկէր Գրիստիան քիլիսէ օլմագըլըն շար-
թը «Հաւատամք»ը թագրիր էթմէք իսէ Փրօ-
թէսթան քիլիսէլէր «Հաւատամք»ը գապուլ է-
տէրլէր: Եօզ էկէր իլը իւշ ումմմի քիլիսէ Ժո-
ղովլարընըն գանուհլարընա իթաաթ էթմէք ի-
սէ, քիլիսէ օլ Ժողովարտան 300 սէնէ էվլէլ
թէէսիս օլուհուռ վէ օլ Ժողովարտան էվլէլ
մէվճուտ իտի: Քիլիսէ իլը տէֆա Պէնտէկոստէ-
տէ վիւճուտա կէլտիլինտէ օրատա Նիկիա
Հաւգաւալընը օգոմատըլար, վէ իսլատէթլէ-
րինի շիմտիքի էսքի քիլիսէլէրին ուսուլուհտա
աւղ էթմէսիլէր: Առաքեալարըն Նոր Կտակա-
րանտա ըհսմ էթտիլէրի քիլիսէլէր, եանի Կո-
րնթոստաքի, Եփեսոստաքի վէ սաիր մահալ-
լարտաքի քիլիսէլէր պիր թագըմ աւանդութիւն-
լարա, եանի Նիկիա վէ Իսթանպոլ Ժողովարը-

նըն գանուհլարընա թապի տէյիլլէր իտի: Օլ գէ-
մանլարտա նիշէ տէֆա աղալարտան պիրինին
խանէսինէ պիրիքիպ օրատա տուա էտէն պիրա-
տէրլէր քիլիսէ թէսմիլէ օլուհուլար իտի:
(Րօմ. 16. 5): Նէ Գրիստոս, նէ առաքեալար
պիր Եպիսկոպոսական եա սաիր ուսուլ ը իտա-
րէտէ քիլիսէ թէէսիս էթմէտիլէր: Շու հալտա
պու միւհթէրէմ պաշտօնեալարըն Փրօթէսթան
քիլիսէլէրի «Մի, սուրբ, ընդհանուր, Առաքե-
լական» քիլիսէտէն տըշարը սայլալ՝ հաթթա
անլէրի «քիլիսէ տէյիլ» տէյու իլան էթմէլէրի-
նի ճաիղ կէօրէմէյօրըղ: Ձիւնքի էվլէլա քիլի-
սէնին մանասընը վէ հուտուտընը Գրիստոստան
325 սէնէ սօնրա Նիկիա մէճլիսի թային էթմէ-
տի, իլլա Գրիստոս վէ անըն Առաքեալարըն թա-
յին էյլէտի վէ պու՝ Նոր Կտակարանտա թարիֆ
էտիլմիլ տիր:

Պէօյլէճէ Փրօթէսթան քիլիսէլէրինի Գը-
րիսթիան քիլիսէ տախիլլինտէ սայմամագ հա-
գէգաթա վէ Ինճիլին ահքեամընա միւթապըղ
տէյիլ տիր: Գրիստոսա իման էտիպ անըն մու-
հապպէթի իլէ իրշատ օլուհարագ Անըն մէլէ-
քիւթիւ իշիւն պիւթիւն դարպտէն քէնտինի
վազֆ էթմիլ օլան զաթլար անըն իսմինտէ պիր
թէշքիլաթ հափտըղլարընտա պուհա քիլիսէ
տէմէմէք տօղրու օլմագ: Էֆէնտիմիլ քէնտիսի,
«Պիղէ մուխալիֆ օլմայան, պիղիմ թարաֆը-
մըղտան տըր» տէտի:

Շուհը տա տէրիսթըր էթմէլի իլ քի, պու
կիւն Գրիսթիան ալէմինտէ հէր թարաֆտա ի-
թիլաֆ վէ միւտաատէքեար բուհ իլէ իթթիհատ
վէ թէալիւն իշիւն սայ ու զայրէթ էտիլմէքտէ
իւքն: պու հալ պիղ էրմէնիլէր իշիւն տահա գի-
յատէ արղուլանահագ պիր հալ տըր: Պիղ միւլ-
լէթճէ պէօյիւք միւղալագա տալլալարը իլէ օղ-
լաշըրքէն, պիրիպիրլէրիմիլիլ թէշվիլ վէ թէշ-
ճի էտէճէք վազթ տըր: Մուհաճէրէթտէ թարի-
ֆի նագապիլ վէ կէօթիւրմէսի միւշքիլ օլան
սըղլէթ ալթընտա չապալայան միլլէթտաշա-
րըմըղ պիրիպիրլէրինի Գրիստոստուհ բուհու վէ
Աւետարանըն վատարը իլէ թէշճի վէ թէսէլլի
էտէր իւքն, անլէրին արասըն, «Սէն քիլիսէ
տէյիլին, ապ քիլիսէ պէնիմքի տիր», «Պէն
աղղըն էօզ էվլատը իմ, սէն խորթ էվլատսըն»,
կիպի արայա պիւրուտէթ տիւշիւրէն մուհաճէ-
լէլէրտէն ճիտտէն իհթիւրագ էթմէմիլ վաճիպ
տիր:

Պու կիւն միլլէթին մօրալընը հըֆղ էտէ-
ճէք օլան գուվլէթ Փիլան Դաւանանք եա ֆի-

լան աւանդութիւն տէյիլ, Ալլահա ֆիլան սուրէթիլէ եախօտ անտէն ֆարգլը պիր եօլտա իպատէթ էթմէք տէյիլ, իլլա ճիւղէմիդ խալիս Բըրիստիան մուհապպէթիլլէ սուլան օլարադ, միւսաատէքեար բուհ իլէ էլ էլէ վէրիպ՝ միլլէթիմիդէ խըրմէթ էթմէք տիր:

Պէօյլէ գալպ գըրաճադ վէ ֆըրգա միւճա-աէլէլէրի ուլյանտըրաճադ սէօլլէրտէն վազ կէ-չիպ՝ միւթթէֆիդէն միլլէթիմիդին իհասաընա սայ էտէլիմ: Հայց. Եկեղեցիներն բէխէլէրինտէն վէ «Սիոն»ըն միւհթէրէմ միւհլիֆիլէրինտէն պունու պէլլէյօրըդ:

Յ. Գ. Գ.

ԲՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՏԱՀԱ ԵՒՐ ՎԱՐ

Մէլէքիւթ ուլլահտա եէմէք եէյէն նէ միւ-պարէք տիր տէյէն ատէմէ ճէվապէն էֆէլիտի-միդ պիր պէօյիւք դէյաֆէթ թէրթիպ էտէն ա-տէմին թէմսիլինի սէօյլէտի: Ուանէ սահիպինին տալէթիլլէրի տալէթի բէտտ էթտիքլէրինտէ օ քէնտի խըրմէթճիսինէ էմր էտիպ, «Չափուդ, չէհրին ճատտէլէրի իլէ սօդադլա-րընա չըդըպ, ֆուգարա, սադաթ, վէ թօփալ վէ ամալարը իչէրի կէթիլ» տէր: Ուրմէթքեար կէրի կէլիպ, «էմրին միւճիպ իչէրի կէթիլտիմ, վէ տախա եէր վար» տէտի: (Ղուկ. 14. 22):

«Մէլէքիւթ Ուլլահտա էքմէք եէյէն նէ՝ միւպարէք տիր» տէյէն ատէմէ Եհնուտիլլէրին իւմիտ վէ արդուսընը պէյան էթմիլ օլմալը: Չիւնքի անլէր տիւշիւնիլլէր իտի, քի պիդ Ար-րահամ, Իսահակ վէ Յակոբ իլէ Ալլահըն սօֆ-րասընտան եէր իքէն՝ պաշգա միլլէթլէր վէ տին թապիլլէրի հասրէթ իլէ էլլէրիմիդէ պագըպ սօֆրամըղըն գըրընթըլարընա կէօզ տիքէճէք-լէր:

Յիսուսըն թալիմինէ կէօրէ Ալլահըն մէ-լէքիւթիւնտէ հիւ իմթիյալլը միլլէթ եա շախս եօզ տըր: Ալլահ պիր թագըմընա էօզ վէ պաշ գա պիր թագըմընա պապալըգ հալինտէ տուր-մայօր: Ալլահըն խաւ էվլատարը պիր միլլէթ-տէն օլմալաճադ: Անըն սօֆրասընա հիսսէտար օլանլար մադտուր, կիւնահքեար վէ ունուտուլ-մուշ քիմսէլլէրտէն տախի օլաճադլար:

Ալլահըն պաղուսը՝ հէր տինտէ, հէր էֆ-քեարտա վէ հէր գանըտա օլանլարը գուճադ-լալաճադ գատար կէնիլ վէ պէօյիւք տիր:

«Ճիւղէ միլլէթլէր վէ գապիլլէր վէ գալմար վէ լիսանլարտան օլարադ ֆիմնէնիմ սայալմա-տըղը պէօյիւք պիր ճէմաաթ պէյադ խիւթլար կիլմիլ: Թալիլըն էօնիւնտէ վէ գուղուսըն հուղուրընտա տուրուպ, եիւքսէք սէսլէ՝ իւլլա թալիլտա օթուրան Ալլահըմըգա վէ գուղուլա մախսուս տըր՝ տէյու նիտա էտիյօրլար իտի»: (Վահ. 7. 9):

Եհնուտիլլէր Ալլահըն սօֆրասըն անճադ քէն-տիլլէրէ միւնհասըր գանն էտէր իքէն՝ Յիսուս տէյօր, խայր, Ալլահըն սօֆրասընտա պաշգա-լարա «տահա եէր վար» վէ արթար պիլլէ: Ա-տէմլէր՝ գալպլէրի տար օլտուղը սէպէպտէն Ալ-լահըն սօֆրասընտա քէնտիլլէրտէն պաշգասընա եէր եօզ գանն էտէրլէր: Տար վէ քիւշիւճէք ֆիք թիմիդին չէվրէսի իչինէ պինիհայէ Ալլահը սըղ-սըրմադա չալըչըր իդ: Տինլէր վար քի անճադ պիր թագըմ քիմսէլլէրէ եէրլէրի վար, պաշ-գասընա եէր եօզ, լաքին Ալլահըն մէլէքիւթիւն-տէ «տահա եէր վար»: Պաղըլարըն խիւլեասըն-ճա եիւզ գըրգ տէօրթ պին սայը թէմամ օլուր-սա պաշգա պիր թանէյէ պիլլէ եէր եօզ իմիլ: Նէ քիւշիւք պիր սօֆրա, նէ քիւշիւք պիր ճէն-նէթ, վէ նէ քիւշիւք Ալլահ:

Պիլիմ պիլտիլիմիդ Ալլահ, Գրիստոսըն փէտէրի Ալլահ, պու գատար քիւշիւք տէյիլ տիր: Քիւշիւք ֆիքըլի վէ տար գալպիլ պիր փէլ զամպէրին սապըլը թիւքէնէրէք պիւթիւն պիր չէհրի, իրիլի ուֆաղը, մահվ էթմէյէ գալ-գըչտը, լաքին Ալլահըն գալպիլտէ՝ թէվպէ է-տէն օ գալապալըգա տահա եէր գալտըղը մէյ-տանա չըգտը:

Յակոբոս վէ Յովհաննէս Յիսուսըն գապուլ էթմէյէն քէօյիւն էհալիսի իւղէրինէ՝ սապըլա-րը թիւքէնէրէք, աթէլ էնմէսինի արդու էյլէ-տիլլէր: Լաքին Յիսուսըն գալպիլտէ՝ օ էհալի-յէ տահա չէֆգաթ վէ ինայէթ իլէ պաղաճադ գատար եէր գալմըլ իտի:

Ձէնկիլլէրին սօֆրասընտա Ղադարոսլարա, քէյֆ ու գէվգ իլէ եաշայանլարըն էվլէրինտէ ֆուգարայա եէր եօզ: Գրիսթիան միլլէթ վէ տէվլէթլէրին կէնիլ թօփրադլարընտա զարիպ էրմէնիյէ եէր եօզ, լաքին Ալլահըն մէլէքիւ-թիւնտէ վէ Անըն գալպիլտէ եէր արթար պիլլէ: Իսահակըն պէրէքէթի պիր օլլուճա քեաֆի կէլ-տի, իքինճիսինէ գալմատը, լաքին Ալլահ քիմ-սէյէ «թիւքէնտի» տէմէմիլ, վէ «Արթըլ գալ-մատը» սէօյլէմէմիլ տիր: Պիլիմ պիլտիլիմիդ Ինճիլին փարօլարը՝ «Տահա եէր վար» տըր:

Ալլահ ճէննէթաէքի ետրէրի վէ մէսքէնէ-
րի տիւննատա եաշայան աճէնթէրին քէյֆինէ
կէօրէ, գանըշնա կէօրէ, վէ արշընընա կէօրէ
սաթմայօր: Ալլահըն մէսքէնէրի հէր քէսի ա-
լաճազ գատար կէնիշ վէ վասի տիր: Սիւզէ եէր
հազըրլամալա կիտիյօրըմ տէյէն ցիսուս՝ «տա-
հա եէր վար» օլտուզընը պիլիյօր իտի: Շաիրին
պիրի տէյօր՝ «Պիր տաիրէ չէքիպ պէնի տըշա-
րը պրազտըլար: Հէրէտիկոս, ապը՝ տէյիպ պէ-
նի թահգիր էթտիլէր: Լաքին մուհապպէթ վէ
պէն պիրլէշտիք, տահա պէօյիւք պիր տաիրէ
չիլըպ քէնտիլէրի տէ իչէրի ալտրէք»: Զաթը
մուհապպէթ օլան Ալլահըն նէգտիլտէ «տահա
կէր վար»:

Ս. Մ. ՐէճէՊեԱն

Փէսէտիմա

ԽԱՅՐՏՈՒԱ

Տիւնեա տուրտուգնա, սէ՛ն տէ տուրաւըն՝
Ե՛յ ազիզ բրգըմ, աթի՛գ էրմէնի,
Տուրտուգնա տաիմա մէսուտ օլաւըն,
Գըլըմ, գահթ ու տէրտ եէմէսին սէնի:

Գատիմ գօմշուլաթ Պապէլ վէ Աշուր,
Կէլիպ կէշտիլէր, գալտըն, է՛րմէնի,
Պու կիւն անլէրին մէգաթը մէշեուր,
Կէօմտիւն անլէրին սէն գիւմլէսինի:

Ե՛հ, մէլէ՛ր կէշտի տէրտլի պաշընտան,
Ըրգլաթ էյուպը, պիպա՛թ էրմէնի,
Խալլի քէշմէքէշ, պազէն շատ, խէնտան
կիւնլէր կէշիթտին էսկի վէ եէնի:

Էնմամ իւմիտին տօղտու Ագրըտան՝
Գատիմ եուրտուստա գալգտըն, է՛րմէնի,
Գուրթուլտըն արթըգ գօլմտա, մաղըրտան,
Պիմա էթ արթըգ էսկի էվինի:

Ամմա, մէ՛ չարէ շօլ հարպ պօրասը
Պիր գըսմըմըգ սաշտը, է՛րմէնի,
Տէտիք, «Շիմտիլիք էյի պուրասը,
Զէքէլիմ դուրպէթ պիր էյամ սէնի»:

Ղուրպէթ էվիմտէն կիւնտիւզ վէ կինէ
Տուանըն ըմ պէն, դայեմ՝ ար էրմէնի,

*Աղըր տաղ՝ Արարատ Տաղը:

Էմէք, դայթէթին վէրսին մէքինէ,
Արգուս, տիլէյիմ պու տուր, է՛րմէնի:

Թէգ կէլսին օ կիւն քի հէփ էվլատըն
Անա պաղըրնա տէօմսին, է՛րմէնի,
Գօյնուստա մէսուտ գիւմլէ ահֆատըն՝
Պէրլիսօրտաթ օլտուն, օնսո՛ւն, է՛րմէնի:

Պէտիսահ տէյիլ իմ պէն ալէմ իչիւն,
Խալըրտուսմ վար սանա՛, է՛րմէնի,
Վարսըն տիւնեալաթ շազ օլտուն պիւթիւն,
Սէն տէ խուրթէմ օ՛լ, Անա-էրմէնի:

Ե՛յ ինսան օղլու, մէ՛ օլսա ըրգըն,
Ինսան սըն, ամմա՛ ատա՛մ էթ սէնի,
Ճինս, տին, հիւքիւմէթ՝ մէ օլսա ֆարգըն,
Ատամ-Գարտաշ կէօր սէնի վէ պէնի:

Տիւնեա տուրտուգնա տաիմ տուրսւրն,
Ե՛յ ազիզ ըրգըմ, պանի՛ էրմէնի,
Իւմն ու առալիշ օլսըն միքաւըն,
Նասիպին տօլտուն դանի, է՛րմէնի:

ԳՐ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Նիւ Եօթ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՍԷՎՄԷՔ ՎԷ ՓԵՐԷՍԹԼԻՔ

Ինսանըն հասրէթ վէ թասալվուրլարընտան
հիշ պիր թանէսի հօզ տըր քի իֆրաթը մուլիւր
վէ թէհլիքէլի օլմասըն: Ատէմին էն եիւքսէք
խասսիյէթի վէ քէնտիլի հայվանտան թէֆրիգ
էտէն ապըլ մահիյէթի սէվմէք գապիլիյէթի
տիր: Երնէ տէ մուհապպէթին իճրա էյլէտիյի
խարապիլիթ առապէթինքինաէն գաթ պէ գաթ
զիյատէ տիր, չիւնքի մուհապպէթ, սէվմէք
տաիմա իֆրաթա կէօթիւրիւմէք վէ հանըլմազ
թէհլիքէսինտէ տիր: Ասէն էյի վէ մազպուլ օ-
լան շէյ հէր նէ գատար տա ֆաղլա օլսա տահա
մազպուլ օլուր թասալվուրը պէնի պէշէրին էն
պէօյիւք աֆէթինի թէշէլ էյլէր:

Էվլատ մուհապպէթինի ալընըգ, վալիտէյ-
նին առապէթինէ հէտէֆ օլարազ խարապ օլ-
մուշ էվլատ գա՞ջ թանէ կէօթէրէպիլիւրսինիզ,
լաքին իֆրաթ մուհապպէթ եիւզիւնտէն հազըր
վէ կէլէճէլէրի խարապ օլմուշ էվլատլար մի-
լիարլար իլէ սալըլըր: Զօղ տէֆա էն միւթէալ-

լէմ էլ վերտէ պիլէ չօճուգլար կէօրիւրսիննիւղ քի թիթիգ, թէրպիյէսիգ տիրլէր: Պաղըրըր, չաղըրըր, գըրար, տէօքէր, խանէ խալգընը վէ միւսաֆիրլէրի թաճիգ էյլէր: Փէտէր վէ վալի-տէ սէս չըգարմաղ վէ գաւիլ իրատէթ եա թէք-տիր իլէ օնու գապթ էթմէգ, չիւնքի նաղլը տըր, չիւնքի սէվիյօր: Չօճուգ պէօյիւր, օ զէհիւրլի, պէթլէրիմլի մուհապպէթ սէպէպլինտէն ախլագ-սըղ, թէրպիյէսիգ, հաթթա ճանի օլուր: Ասըլ-մայա կիտէն պիր կէնճ վալիտէսինի չաղըրըր, «Ուզաթ տիլինի հօփէյիմ» տէյէրէք վալիտէ-սինին տիլինի ըսրմըլ, գօփարմըլ տըր: Չիւնքի իլք տէֆա պիր ուֆագ խըրսըղլըգ էյլէտիյին-տէ օնու թաղիր էթմէմիլ խտի: Էվլատ սէվմէք պաշգա, էվլատ փէրէսքիլիք պաշգա շէյ տիր:

Սէրվէթ էյի պիր շէյ տիր, հէր քէս անը սէվէր վէ սէվմէլի տիր, լաքին իֆրաթա կիթ-տիլինտէ սէրվէթ փէրէսքիլիք օլուր վէ սահիպի-նէ պիր պէլա օլուր: Սէրվէթ փէրէսքիլիք քէօ տիր, փարանըն ասըլ խասսիյէթինի վէ նէ ի-չիւն իտիլինի ունուտըր վէ փութա թափընըր կիպի օնա գուլ վէ էսիր օլուր: Հաղիգի Փագիր-լէրտէն, զէնկին ամմա փէրիչան Փագիրլէրին սալըսը տահա չօգ տըր: Օնլար հէմ կէօնէնմէք-լէր, հէմ կէօնէնտիրմէլլէր: Մուհապպէթ վէ սաատէթ իչինտէ եաչալաճաղ եէրտէ նէֆրէթ վէ ատալէթ իլէ իհաթա օլուրնուրլար: Սէրվէթ օնլարա պիր պէլա տըր: Փարա գազանմաղ պաշ գա, ագչէ փէրէսքիլիք պաշգա տըր:

Ձէվգ ու սէֆա էօմրիւն էն պէօյիւր իմթի-յաղլարընտան տըր: Ինսան Փէրազ վէ քէյֆլի եաչալամաղ իսէ էօմրիւն չօգ մանասը եօղ տըր: Ենէիպ իչմէք, քէյֆ էթմէք, մէգաղը իզնա էթ-մէք, շէրի վէ ճալիպ տիր: Լպքին պու եալընըղ մագսէտ օլուպ, իֆրաթա կիտէր իսէ Փիղիգի վէ մանէվի խարապիյէթտէ գարար գըլար: Վի-ճուտըն հայաթ գուլվէթլէրի պիթէր, գաիֆլիք վէ իլլէթ օնու իհաթա էյլէր, սիյրէթ վէ իթի-պար դայ օլուր: Ույգուսըղ կիճէլէր, իյշ ու իշ-րէթ, ճիսմանի արգուլարըն հուտուտսըղ իզնաը էօմրիւ գըսալտըր վէ տէրտ իլէ մէմուլ էտէր: Մէզաղ պաշգա, սէֆահէթ, նէֆա փէրէսքիլիք պաշգա տըր: Կիւզէլ իէյիպ իչմէք պաշգա, չիւ պօղաղլըգ պաշգա շէյ տիր: Պիրի ինսանի, օլ պիրի հայվանի տիր: Պիրի Փաղիլէթ, օլ պիրի ճինայէթ օլուր:

Տիմ տաիրէսինտէ տախի հալ պէօյլէ տիր: Տիմի սէվմէք վէ տինտարլըգ էյի պիր շէյ տիր, լաքին իֆրաթը տիւնեա թարիխինտէ էն միւհ-

լիք վէ էն մուխրիպ պիր պէլա օլմուշ տըր: Տիմ-փէրվէրիք նէ գատար մէրդուպ իսէ տիմփէ-լէսքիլիք օ գատար թէհլիքէլի տիր: Ումուսէն մէյլ չու տըր քի մուգատտէս օլան շէյտէ նէ գատար իֆրաթա կիտիլսէ գիյանը եօղ տըր: Պու մուրութիւնա վէ թէասսուպա կէօթիւրիւր: Կրօնասիրութիւն պաշգա կրօնամուրթիւն պաշ-գա տըր: Էվվէլքիսի Փաղիլէթ տիր, մուգատ-տէս տիր, սօնրաքի իսէ գուլմ վէ ճինայէթ տիր: Պէհէրիյէթին թարիխ սահիֆէլէրի գան վէ գր-թալ իլէ տօլու տըր: Տիմ սէպէպլինտէն տէօքիւ-լէն գանլար ախէր ճիւմլէ սէպէպլէրտէն տէօ-քիւլէնտէն գաթ պէ գաթ գիյատէ տիր: Տիմ ի-չիւն տէօքիւլէն գանլար ըրմաղլար թէչքիլ էք-լէր: Պուսլարա տին մէսուլ թուրուլուր: Նէ՛ պէօյիւր խաթա: Տիմ քէնտիսի տէյիլ, օ գալիմ՝ ճանվէր, թէասսուպ, օնլարա մէսուլ տըր: Ին-սանլար քէնտի տինինի սէվիյօր գանըր իլէ տին-փէրէսքիլիլին տէհէթլի կիրտապը իչինտէ տիւշ-տիւլէր: Հանկըսը Փուրսաթ պուլտուլ վէ էլինէ գըլըմ կէչտի իսէ քէնտի հէմճիւսինի գաթլ էյ-լիտի, եագտը, եղգտը մահվ էյլէտի: Ասիանըն կէչմիլ վէ հաղըր թարիխի պու ճինայէթլէրին գայտը տըր: Էվրօֆա միլլէթլէրի պաշտան պա-շա գան սէյլէրի իչինտէն կէչտիլէր, ճիւմլէսի տին նամընա տըր:

Միլլէթ փէրվէրիլիք այնի խաթա վէ աչնի ճինայէթ իչինտէ տիւշմիլ տիր, վէ հալ ը հա-ղըր տիւնեասընըն էն պէօյիւր աֆէթի պուլ տըր, միլլէթ փէրէսքիլիք: Տիւնեայը գանլարա պօյա-յան սօն մուհարէպէ պու սէպէպլտէն խտի, էլան միլիօնլարըն չէքտիլի սէֆալէթ վէ տէօքիւլէն կէօղ եաչարը պու եիւղտէն տիր:

Միլլէթ փէրվէրիլիք, նէ՛ ալա, նէ՛ մու-գատտէս, նէ՛ ճէլիլ պիր մագսէտ տիր, իմտի օնտա նէ գատար իֆրաթա կիտէր իսէն գիյա-նը եօղ վէ տէյէր, տէյուլ տիւշիւնիլիլլէյօր: Իչ-թէ շիմտիքի մէսուլ վէ կիտիլ պուլ տըր: Պու սէպէպլտէն հէր քէս օ միւհլիք վէ մուխրիպ սի-լահա տալընամըլ տըր, միլլէթ փէրէսքիլիք: Փաղաթ միլլէթ փէրվէրիլիք պաշգա, միլլէթ փի-րէսքիլիք պաշգա տըր: Պիրի սէմալաթ գատար եիւքսէք, օլ պիրի ճէհէննէմ գատար էնկին տիր: Էվվէլքիսի խըղմէթ էտէր, խըղմէթ ալըր, իհեա էտէր, իհեա օլուր, սէվէր, սէվիլիւր: Հա-ղիլիլի վէ ամէլիլի արար, սօնրաքի խալալ վէ հիլլիլի տօղրու գօշար վէ էօնիւնէ կէլէնի եր-գար եագար, էնճամ քէնտիսի տախի եղըրլը պ տիւշէր:

Ազգայնամոլութիւն քէօր տիւր: Հազիւ յի, խայրւոյ, միւսքինի կէօրմէյ, օնլար նէ դատար տա լազըմ վէ իհեա էտիճի օլսա, քէնտի անլատըղ մանատա միլլի բէնքտէ վէ միլլի քիսվէթտէ օլմատըղը հալտէ եղգըյ՝ խալապ էյլէր: Ֆիքրինի վէ աղլընը հիսսիյաթընըն եօգարըսընա զօյուպ տա օնուն իլէ խաարէ էթմէյի պիլմէյ: Թէասսուպ օնը ճահիլ էյլէր, վէ ճէհալէթինի պիլմէյ: Օնուն իչին պիւր բէնք վար տըր, օ բէնկի թաղըմայան հէր շէյի քէնտի նաֆագասը տա օլսա բէտտ էտիպ՝ աճընտան էօլլէր:

Պու հալէ էն կիւղէլ միսալ պիզիմ միլլի հալթըմըղաա կէօրլէմիւշ տիւր: Եիւքսէք պիւր հասրէթ վէ արգու Ֆիքրլէրիմիլի օ տէրէճէ իհաթա էյլէտի քի արթըք հիսապ, քիթապ, պասիրէթ, օլուր մը, օլմաղ մը մէսէլէլէրի հիշտէ դալուրլար: Պու արգուըլը էն շէտիտ իֆատէ էտէնլէր վէ օ մէպտէ իլէ հարաքէթ էտէնլէր միլլէթփէրվէր սալըտըլար:

Պու իֆրաթճըլարըն սէօղլէրի վէ հարաքէթլէրի նէ դատար միւհլիք, մուղիւր վէ խալապ էտիճի օլսա օնա կէօղ դափանըլըր, չիւնքի միլլէյէթճի տիւր:

Շիմտի պիւր Հայաստան վար: Օրատա լիսան, առաթ, թալիմ ու թէրպիյէ, տարէլֆիւնուն, մուրթար հիւքիւմէթ, իմարաթ, հէր սէնէ միլլիօնլար սարֆը վար: Ժիւմլէսինտէն զիյատէ միլլէթին ֆիզիգի հայաթը պէօյիւք պիւր զուվլէթին հիմայէսի ալթընտա էմին տիւր: Պապրիգալար, մատէնլէր, իշ վէ կէչիմ վար, լաքին ճիւմլէսի մազպուլ տէյիլ, չիւնքի անլատըղըմըղ վէ արգու էթտիլիմիլ մանատա միլլի տէյիլ տիւր: Պու պիւր նօգթա պաղի ճիւմլէսինի պիզի կէօրմէյ էտէր: Պու միլլէթ փէրէսքիֆ տիւր:

Պիւր խաթա վար քի խարապիյէթիմիլիգ սէպէպ օլմըշ արը: Պու միլլէթփէրվէրլիք էյէր վէ բէսթիւք տէրէճէսինէ տէ կիթսէ գիյանը օլմաղ թասապվուրը տըր: Պու խաթա դայասըղըղտան տահա մուգիւր վէ թէհլիքէլի տիւր: Էվլատ փէրէսթիւք, տինիէրէսթիւք, նէֆսփէրէսթիւք նէ դատար էօլտիւրիւճիւ իսէ պու տա օ դատար էօլտիւրիւճիւ տիւր: Էվլէլէրիլէրտէ Ֆէրտէր գուրպան օլուր, սօնրաքինտէ միլլէթ մահվ օլուր:

Հազիւգաթը, վոճգուաթը, հալ ու քէֆիլիթլէրի, ղէմանը, մէքեանը, իմքեանը, հազըրը վէ իսթիգպալի կէօրէլիմ: Ծիտտի վէ մազուլ

միլլէթփէրվէրլէր օլուրմ: Խայալ, հասրէթ արգասընտան գօշուպ՝ մահրում վէ խարապ օլմալալմ:

Ա. ՆԱԳԻԱՇԵԱՆ

Թէճրիթիճէն ՖԱԻՏԷԼԻ ՍԷՕԶԼԷՐ

Չօղ տէֆա քրիթիգաճըլար իշիտիյօրըմ. «Պու վազըն շու նօգթաըղ դալիֆ, շու ճիհէթի մանթըպըղ, լուղէթլէր կէրինտէ տէյիլ իտի» վէ սաիրէ: Լաքին պիլմէլիսին քի թալուգ պիլէ կօնիւնէ աթըլան հէք շէյի կէմէյ: Թաշարտան, սամանլարըն իշիտէն սէչէր քէնտինէ զըտա օլաճաղ տանէլէրի պուլուր կէր: Էյ օղլում, սէնին թալուգ դատար աղլըն եօգ մու, իշիթտիլին վաղլարտան սէչ. սանա զըտա օլաճաղ տանէլէրի եէ՝ ճանընը պէսլէ: Քրիթիգաճը օլուպտա հազիւգի զըտատան քէնտինի մահրում էյլէմէ:

* * *

Հէր կէօրիւնէն էսէր արգասընտա կէօրիւնմէյէն աղլլ վէ պիւր մուճիտ վար, սէպէպ էսէր դալտէսինին շաշմաղ պիւր նիզաֆ տըր պու: Կիւնէչ, այ, եղալըլար, պիւթիւն ճիհան թանդըմը, պուստան միւսթէսնա՞ մը տըր: Էյ օղլում կէօրիւնէն շու աճայիպ ճիհանտա կէօրիւնմէյ Ալլահը ինքիարա ճիւրաթ էյլէմէ:

* * *

Ծիհանը խալգ էյլէյէն պիւր Ալլահա, մէգարտան էօթէ ալա պիւր էօմրէ, պու էօմրիւն ալի պիւր մազսէտինէ ինանմաաղգաա հէր շէյ միւշքիլէլիւր, մանասըղ քոսս օլուր, անը թէֆսիւր էսէմէյ գարանըղտա դալըրսըն: Էյ օղլում, քէնտինի պու կիրտապա աթմաղ ճէհալէթինէ տիւշմէ:

* * *

Հազիւգաթլարը կէօրմէք, դապթ էթմէք քիաֆի օլմայօր, իլլա պա թէճրիւղէ հազիւգաթ պիզի դապթ էթմէլի վէ պիզտէ ափիլ օլմալը, աճէպա պու խուսուստա հիշ տիւշիւնմիւշ միւսսիւն:

* * *

Էօնիւնտէ իքի եօղ կէօրտիւլիւնտէ թէրէստիւտ էտէրէք շաշըրըպ՝ տուրմա, իլլա էն էյիսինի վէ ալասընը ինթիխապ էյլէ, գուսուրուշու իման իլէ Ալլահա պրազ, Օ սէնի հազիւգաթա գալաղուլայաճաղ տըր:

* * *

Տիւնեաւան հէր հանկը պիր ի՛ վէ իճատ խայալտան պաշլամը տըր: Լաքին սէն էյ օղլում, իշլէրինի խայալտա պրադմա, խայալ էյլէ, Լաքին օլ խայալը ամէլի պիր նօթայա եէթէշտիր, իշթէ օլ վազթ մուվաֆֆազ օլաճադսըն:

* * *

Թիճարէթտէ պա թէճըիւպէ կէօրտիւմ քի պիր միւշթէրի գայալ էթմէք, պիրտէ գալմայօր, իլլա օն միւշթէրի գայալ օլույօր: Զիրա աւնըն տօսթլարը, աղբապալարը օնտան թէէսիրէնէն թանըտըգլարընը տալ գայալ էտիյօրում: Քէզալիք պիր միւշթէրի գազանտըղմտա, հալ պէօլէ տիր, պիր տէյիլ օն գազանըյօրում: Էյ օղլում էլլի սէնէլիք թէճըիւպէմտէն իսթիֆատէ էյլէ, ասալ պիր միւշթէրի գայալ էթմէք սէֆիւլիլինի իրթիքեապ էյլէմէ:

* * *

Էօմիւրտէ էն էյի շէյ, ալա վէ գալի պիր մազսէտ սօնրա զալէպէ վէ մուվաֆֆադիյէթ տիր: Պունլար օլմազ իսէ նէ հալ ու քէյֆիյէթլէր նէ տէ ֆուրսաթլար ատէմի մուվաֆֆազ վէ մութլու էտէմէզ տէնիլիշ տիր: Էյ օղլում, սէն ալա վէ գալի պիր մազսէտսիլ հօլա չըգըպ տա քէնտինի փէրիշան էյլէմէ:

* * *

Կիւճիւքէր ատէմտէն պէօյիւք տէյիլ, իլլա ատէմ կիւճիւքտէն պէօյիւք օլմազ կէրէք տիր: Էյ օղլում պիլիլիմ, հօլունտա կիւճիւքլէր վար, Լաքին իման իլէ թէքրար պէ թէքրար չալըշ մուվաֆֆադիյէթին մուհազգազ տըր:

* * *

Կէօնիւլ, գալպ Ալլահըն սաքին օլտուղը մա հալ տըր, Եիւրէքլէր խալիլին էսրար խաղինէլէրի տիր: Երգմա կէօնիւնիւ քիմսէնին: Ահ նէ գատար կիւճիւքլէր, նիզալար գօլայճա հալլ օլուր իտի, հէր շախս պու հազիգաթը պիլիպ իճրա էյլէսէ իտի:

* * *

Տիւնեաւան միլլէթլէր պէյնիտէն ատաւլէթի, մուհարէպէլէրի գալտըրմազ իսթէրմի՛սին, միլլէթլիք վէ տիպլոմաթլըզ տէնիլէն թէճըիւպէ ֆիքրիլէրտէն չըգար: Պէշէրիյէթին ճիւմլէսի պիր ֆամիլեա վէ էվլատուլահ օլտուղլարընը վազ ու թալիմ էյլէ, մուվաֆֆազ օլաճադսըն:

* * *

Նէ՞ իշլին զալիմ, ինսաֆսըզ զուլմա իլէ մազլումու էգէրտէ երնէ տէ մուվաֆֆազ օլուր: Նէ՞ իշլին սալահ, սաատէթ, քէյֆ վար տա արգասընտա աճը կէօղ եաշլարը տա վար: Նէ՞ իշլին իմիտլիւ տիւնեայա պէօյիւք պիր պէրէքէթ օլաճազ գաթլար վազթընտան էվլէլ կէնճ կէնճ մէզարա էնէրլէր: Նէ՞ իշլին մէզարտան էօթէ պիր հայաթըն սըրըր գօյու պիր փէր տէ իլէ գալիւնմըշ տըր: Նէ՞ իշլին կիւզէլ կիւնէշ վար տա, գօյու գարանլըզ, ֆուրթունալար վէ գէլգէլէլէր տէ վար: Տահա պիր չօզ նիշլինլարա իլմ գանաաթպաիշ պիր ճէվապ վէրէմէզ, օնլարըն ճէվապը տիւնտէ տիր, Բապալմըզըն սաղտաքի վազընտա տըր, օնու օղուլուպ իման էօմրիւ եաշամայը իհմալ էյլէմէ:

* * *

2000 սէնէ տիր Գրիստոսուն մուհապպէթ մէպտէսինի վազ էտէն քիլիսալար պիր անլալըշա կէլիպ պիր սուլհ մէյտանա կէթիւրէմէտիլէր, հալա նիզատա տըրլար: Նէ՞րտէ գալտը, սիլահլը, թօփու, թիւֆէնքի, օրտուլու, մէնֆաաթ փէրէսթ տիպլոմաթլար տէվաթի սուլհ մէյտանա կէթիւրէմէքլէր: Էյ օղլում սէն շախս սէն սուլհ էօմրիւ եաշամայը իհմալ էյլէմէ:

* * *

«Միլլէթլէրին թէէսիրի իսթիպտաալն վէ զուլմ գէնճիւրինին Եէյէսի տիր» տէտի պէօյիւք պիր հայ մալաւորադան: Էյ օղլում, տիզգաթ էյլէ, էօմրիւնէ, էյի պիր թէէսիր պրադմայը իհմալ էյլէմէ:

* * *

Միւսքիրաթ գատէհինի նէ թութ, նէ թատ. շարապըն գատէհտէ կիւզէլ րէնկինէ պադմա, «Օ Երլան կիպի սանճար» տէր Սողոմոն: Սօն գատէհ տէն տէյիլ, իլլա իլք գատէհտէն էօլտիւ տէտի թէճըիւպէքեար տօգթօր: Էյ օղլում միւսքիրաթա էսիր օլուպ տա՝ կէնճ կէնճ էօմրիւնէ խիթամ վէրմէք սէֆիւլիլի էյլէմէ:

Ս. ԹԻՄՈՒՐԵԱՆ

ՈՒՐՈՒԿՈՒԱՅ

Ուրուկուայ ձէուպի Ամէրիգանըն էն քիւլիւք րէիւկալիգասը օլուպ, իգլիմինին կիւզէլլիլ իլէ ճիւմլէսինէ ֆաիզ տիր:

Վիսա՞ր 187 քօլօմէթրօ օլալ՝ Պրազիլիաւտան 45 դա՞ ք վէ Արիանթինատան 15 գաթ քիւ-

չիւք պիր հիւքիւմէթ իսէ տէ, Պէլճիքա հէր պիր Մ. Բ. Մ. յա 250 ատէմ, Ինկիլթէրրա 135 ատէմ, Իթալիատա 120, Փրանսատա 70 ատէմ տիւշէքէն, Ուրուկուայտա հէր պիր Մ. Բ. Մէթրոյա անճաղ ալթը ատէմ տիւշմէքտէ տիր:

Մէրքէզի օլան Մօնթէվիտիօ — Վէօ ուն Մօնթէ — Փօրթուկէզմա պիր տաղը կէօրիւյօրլըմ մանասընտա տըր: Միլլէթիմիզլին պուրայա պաշլըմա հիճրէթի պէշ ալթը սէնէ էվլէլտէն պաշլամըլ օլուպ՝ հալը հազըրտա 4,000է եապըն նուֆուսր օլան պիր հայ գաղութ թէշքիլ էյլէմիշ տիր, զըմ ը ազամը Մարաշ, Այնթապ, Հաճըն, Ատանա վէ Զէյթունլու օլմադ իւզրէ:

Ինկիլիզէ վէ Փրանսըզմա լիսանլարը էվլէճէ վաթան մէքթէպլէրիմիզտէ թահսիլ էտիլմիշ օլտըղընտան չօդ միլլէթտաշարըմը պու սայէտէ պաղը մէմլէքէթլէրտէ սուհուլէթ պուլմուշ տըրլար, լաքին Սպանեօլմա լիսանընտան ումուճ միլլէթիմիզ պի խապէր իտի: Պիղլէրի պու մէմլէքէթլէրտէ գարշըլայան էն պէօլիւք կիւճիւք լիսան մէսէլէսի օլույօր իսէ տէ, մէտէնի վէ պէսէվի միլլէթլէրին աթէշ փօթալարընտան կէշմիշ պապիյէմիզ հէր նէվ կիւճ իւքլէրէ կէօքս վէրէրէք, եօրուլմազ դայրէթլէ չալըշըպ՝ պու պիր գաշ սէնէլէր գարֆընտա քէնտի Փամիլեա իսթիրահաթընը սալքի թէէմին էթմիշ հալտէ տիրլէր: Սօն ասըն թիճարէթ տէվիտէ պէօլիւք օլ օյնայան գօօփըրէյթիվ, Էսանի համադըրծաղուլթիւն րուհը տա արամըպա կիրսէ տահա պէօլիւք մուվաֆֆադիյէթլէր վէ րէգասլէթ օլընմազ գուվլէթլէր մէյտանա կէլէճէյի աշիքեար տըր: Պուրատա միլլէթիմիզին սէնաաթ վէ պախուսուս թիճարէթ տաիրէսինտէ կէօսթէրտիյի լիյազաթ գաթէն եէրլիլէրին տիղպաթընը ճէլպ էտէն պիր մէսէլէ օլմուշ աըր: Շիմտէն իշլէրինի եօլունա գօյուպ էվ, տիւքեան վէ արազի սահիպի օլմուշլարըն սայըսը ազ տէյիլ տիր:

Կէշէն ալարտա պիլ ումուճ գաղուլթըմըպըն ճէօմէրտ հէաիյէլէրի իլէ մէքթէպ վէ քիլիսէ մադսէտլէրինէ իսթիմալ օլմազ իւզրէ 6,000 տօլար գըյմէթիտէ պիր պինա իլէ արսա սաթուն ալընտը: Հէր Կիրակի Լուսաւորչալան ֆամիլեալար իշիւն օրատա պատարապ իճրա օլունմազտա տըր, Փրօթէսթանթլարըն տախի սյնի պինատա քիլիսէ եափմալարը գարար վէ թաամիշ օլունմուշ իտի իսէ տէ չօպանըմըզըն նօգսանլըղը սէպէպինտէն քիլիսէ թէշքիլաթը-

մըղ հալա եափըմամըշ տըր: Զօճուզլարըմըղ իշիւն էն էլզէմ վէ էն արղուլու օլան մէքթէպի տախի էլտէ էթմէքիյէ գաղուլթըմը սայ ու դայրէթ էթմէքտէ տիր:

Կուսակցական ընկերներ, պուրատա տախի քէնտիլէրէ մախսուս ֆաալիյէթլէրինի կէօսթէրիպ՝ ալըլ ալըլ գըլուպլար թէշքիլ էյլէմիշ տիրլէր, լաքին ազիլանէ եաշալըպ՝ պաշգա սիյարլարտա օլտըղը կիպի միլլէթիմիզէ շէրէֆ կէթիւմէզ վուգուաթլարտան սազընմալարընը տըղու վէ թէմէննի էյլէրիզ:

ԳԷՈՐԳ ԳԱՍՈՒՆԻ

Սօնթէվիտիօ

ՄԻԻԹԷՆԵՎՎԻ

ՄՐ. ՄՕՐԿԸՆԹԱՌԻԸՆ ՆՈՒԹԳԸ

Գիկտ. 18ինճի ազշամը Նիւ Եօքք Հայ Աւետարանական Քիլիսէնին միմպէրիտէն Ամէրիգանըն սապըզ Սթանպօլ սէֆիլի Մր. Մօրկընթաուը տինլէմէք շէրէֆինէ նաիլ օլտուզ:

Մր. Մօրկընթաու հարպ ը ումուճի վէ էրմէնի թէհճիւր վէ գըթալը էսնասընտա թիւրքիտա պուլունուպ՝ Թիւրքիւ վէ շարգ աշվալընը էն էյի անլամըշ պիր գաթ օլուպ՝ միլլէթիմիզ իշիւն էն չօդ չալըշան, եաղան վէ էնտիշէ էտէն պիր էճնէպի տիր:

1913տէ Սթանպօլա կիթտիյինտէ տիւնեա սիյասէթիինի վէ շարգըն էն գարըշըզ վէ միւշքիլ պիր հալտէ օլտուղընու թարիֆ էտիպ՝ վադիյէթի անլամազ վէ օ միւշքիլ վադիֆէյի պաշա չըգարմազ իշիւն սէֆարէթ թէքճիւմանը Պրն. Արշակ Շմաւոնեանա միննէթտար օլտուղընու զայէթ սիթայիշիլ պիր լիսան իլէ իֆաատէ էյլէտիքտէն սօնրա տիւնեանըն հալ ը հալըրընը թարիֆ էյլէյիպ՝ թամմ հարպտան էվլէլէրի վադիյէթին մէվճուտ օլտուղընու իտաիա էյլէտի: Միւմալիլէյ Անատօլուտան կէլէն Բուճ էրմէնի մուհաճիլլէրինին եէրլէշտիրիլմէսի իշիւն ճէմիյէթ ի Ազվամ թարաֆընտան թային օլունան գօմօսիօնըն րէխի հալինտէ էվրօփատա վէ Եունանիսթանտա պուլունուպ՝ հէր թարաֆտա սիյասի մուհիմ գաթլար իլէ միւլապաթտա պուլունմուշ իտի:

Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթիինն իշիլլիք, Հինտիսթան վէ Պաղէսթին մէսէլէլէրի սէպէպինտէն փէք միւշքիլ պիր հալտէ օլտուղընու, Փրանսա իսէ Իթալիա վէ Ալամանիանըն թէար-

րուղը սէպտեմբերին տէն անտէթա գօրգու իշինտէ օր-տուղուհու, Ալամանիատա նէսլ ի հաղըրն 60 սէնէ քէնտի դազանձ վէ թէայյուլընտան քէ-սէրէթ թազմինաթ վէրմէք խուսուսընա իսեան էթմէլէրի, Իթալիանըն սուլհ թազսիմինտէն խօշնուսըն օլուպ հէր սէնէ արթմադտա օլան էհալիսինէ պիր մահալ պուլմադ արղուսընը, Պալգանլարըն պիր պիրինէ դարըն օլան ատա-վէթ վէ էմնիյէթսիլլիյինի, էլհասըլ պիւթիւն տիւնեա տէօվէթլէրի էհալիլէրի իւղէրինէ ա-ղըր վէրկիլէր գօյուլ՝ տօնանմա վէ թէսիլհա-թա սարֆ էյլէմէքտէ օլտուղլարընը գիքը է-տիպ՝ իւլվէթէն 140 միլիօն էհալիսի օլան Բու-սիանըն խարիզ իւլ ատէ հիւքիւմէթ ուսուլը իլէ այրընա պիր թէհլիքէ իտիյինեան պահա էյ-լէտի:

Մր. Մօրկընթաու տէտի քի «Ալամանլար կէօյա 100 պինտէն զիյատէ ասքէր սազլամա-յաճադլար, հալ պու քի ասքէրլիք միւստէթի-նի գըստալընպ՝ չափուգ տէյլիտիլէրէք, պիր թա-րաֆտան չօճուգլարա դատար ասքէրի թալիմ վէրէրէք, զայէթ պէօյիւք պիր օրտու հաղըրլա-յօրլար: Մաճարիսթան վէ Պուլղարիսթան կիպի իքի մուհարիպ միլլէթլէր խօշնուտ տէյիլ տիր-լէր վէ կիլլի եօլլար իլէ հաղըրլանրյօրլար:

Եուկօսլափիա պու կիւն պիր միլիօնա եա-ղըն էն չէճի ասքէր չըզարապիլիթ: Պուլլարա իւլվէ էտիլիլ հէր թարաֆտա հիւքմէթըմա օ-լան իշտիլլիք վէ Փադիլլիք ալամէթինի, գօ-լայճա կէօրէպիլլիթսինիլ քի տիւնեա 1914տէն տահա էյի պիր հալտէ տէյիլ տիր: Պու կիւն հարպ թէհլիքէսի տահա չօղ տըր, վէ պու տէ-ֆաքի հարպ էվրօփա մէտէնիյէթինին մահվը տէմէք տիր:

Պու թէհլիքէտէն խէլաա օլմադ իշիւն նէ չա-րէ վար տըր: Պիր թաղըմ սուլհ փէրվէրլէրին սէօյլէյիպ՝ եազմալարը, հաթթա պու եօլաա թէհլիլաթլար ֆաիտէ էթմէյ, ինսան թապիլաթը այնի դալտըղճա չախլար վէ միլլէթլէր արա-սընտա ֆարգլար վէ միւճատէլէլի դալաճադ տըր: Այնի միլլէթ վէ մէզհէպ արասընտա նէ դատար միւլպէյէթլէր վար տըր: Սիդ Բրիս-թիանլար վէ պիլ Եէհուտիլէր նէ դատար թէֆ-րիգէլէրէ այրըմը ըզ:

Պու հալտէն գուրթուլմադ իշիւն պիր չարէ վար տըր: Ամէրիկա մանասըզ վէ իմքեանսըզ օլան ինֆիրատընտան չըզմալը վէ տիւնեայա տէմէլի տիր քի հէր հանլը միլլէթ մուհարէ-

պէյէ սէպէպ օլուր վէ պաշլար իսէ Ամէրիկա օնա դարըն օլաճադ տըր:

Պու ճիհէթի Մր. Մօրկընթաու իզահ էտիպ՝ հէր պիր սիթիլընըն պու մէպտէյի իլէրի կէօ-թիւրմէք Փարղը իտիյինի իտտիա էյլէտի վէ իւլվէթէն՝ «1814տէ էյէր Ինկիլթէրա իւն էթմիլ օլաա իտի քի Ֆրանսայը միւտաֆաա է-սէճէք տիր, Ալամանիա հարպ պաշլամադ ի-տի» տէտի: «Ամէրիկա էսասէն պիթարաֆ դա-լամադ, չիւնքի էվրօփա մէտէնիյէթինին խա-րապը Ամէրիկանըն տախի մահվը տէմէք տիր. պիլ հիւքիւմէթլէրէ իսթիգրադ էյլէտիլմիլ միլլարլարտան մատա էվրօփատա 10-12 մի-լիար տախի թիւճարէթ մազսէտլէրինէ փարա դօյմուլ ըզ: Ամէրիկա քէնտի աղըրլըընը սուլհ թարաֆընա աթմալը տըր»:

Մր. Մօրկընթաուըն պիր սաաթ նութըն-տան սօնրա հաղըրուճա պազը սուալլար սօր-մալա ֆուրսաթ վէրիլտի:

Իլք սուալը սօրան Պըն. Վ. Բիւքքեհան ի-տի քի, «Եուլանլար իլէ Թիւրքլէրին տօսթլու-ղուըն ասըլ մահիյէթի նէ ֆիքրտէ տիր» իտի:

«Վէնիլգէլօս դարար էթմիլ տիր քի, հիւ տէյիլ պէշ սէնէ Պալգանլարտա հարպ օլմասըն: Պու միւստէթտէ Եուլանիսթան գուվէթլէնիպ՝ մուհաճիլլէրի եկրլէտիլտիլէրէ մատա ղըրա-աթճա պիլէ դայրի մէրպուլէ հալա կէլէճէք վէ օ ֆուրթուլնայա տայանա պիլլէճէք տիր: Բէօփ-րիլլի կէլէնէ դատար շէթանա տայը տէմէք կիպի պիր հալ տըր» ճէվապ վէրտի:

Իքիւնճի սուալը սօրան պու սաթըրլարը եա-ղան իտի քի «Մուսթիլի չարգա տօղրու թէ-վէսսիւ տէյէրէք նէրէյիլ իմա էտիյօր» սուալը-նի իրատ էթտի:

«Անթալիա վէ Գօնիա հէվալիսի» ճէվապ վէրտի սէֆիր ի սապըզ: «Իթալիա օրայը թէրք էթտիլինէ փիւլիման օլտու, օրատա պէշ միլիօն դատար էհալիսինի եկրլէտիլէճէք մահալ վար: Օրատա կէնիշ փամուգ ղըրաաթը վէ փէք չօղ մատէնլէր վար տըր» տէյիպ էնվէրին հարպ էո-նասընտա պիր կիւն քէնտինէ կէլիպ՝ Գօնիա թարաֆընտան պիր գաշ եիւզ պին տէօնիւմ արա զի օրթաղըզ ալմաղըղը թէքլիֆ էյլէտիլինի վէ սէֆիր հալինտէ քէնտի եափամայաճաղընը պէյան էյլէտիլինտէ օղուհու իմինէ ալմա-սընը սէօյլէտիլինի կիւլլէրէք նադլ էյլէտի:

Պըն. Թիւրատեան սօրտու քի «Ինկիլիլլէր Զանադ Գալէ Պօղաղընտան կէլէպիլլիլէր մի իտի»:

«Էվվէթ Իսթէսէլէր կէշէրլէր Իտի: Լաքին Սթանպօլը Բուսլարա սէօզ վէրմիշ Իտիլէր, վէ օ հիւճիւմիւն եանլըջ օլտուղուճու անլայըլ՝ կէրի չէքիւմէք մանօվրապընը եափաղըլար: Օրատա տիւլմէնի դապթ վէ թէլէֆ էտիպ՝ քէնտիլէրի արգա դափուտան եանի Պազէթիւնէ կիրտիլէր,» ճէվապ վէրտի:

Փրօֆ. Թուսահան Բուսլանըն Թիւրքիւն Իւլ վէ Հայլար Իլէ ալագասընը սօրտու:

«Բուսլար Թիւրքլէրէ սօն միլլի Հարպընտա եարտըմ էյլէտիլէր, չիւնքի Սթանպօլտա պիր էվրօփա գուվէթի դալմասընը Իսթէմէլլէր Իտի: Թիւրքլէր, տէ օնլարտան ալըլմայօրլար: Հէր Իքիսի պիր պիրիւնի մէնֆաաթը իչիւն գուլլանըյօր: Հայլարա կէլինտիքտէ, օնլար տալի Բուսլայա եարտըմ էյլէտիլէր, կէրէք կամաւորլարը Իլէ, կէրէք մէմլէքէթտէ եօլ կէօսթէրէրէք: Էլան հուտուտտա պիր էրմէնի թէշքիւթը լաղըմ տըր: Հայաստան Բուս Սօվիէթ Խտարէսիւնի դապուլ էթտիքճէ դալապիլիւր վէ էմին տիր»:

Տօգթ. Ալվադեան սօրտու քի «Թիւրքիւնըն չիմտիքի հիւքիւմէթի սապիթ վէ տէվամ էտէճէք պիր հիւքիւմէթ մի տիր»:

«Թիւրքիւն Իգթիսստէն ինթիհար էտիյօր: Հարպտան էվվէլ պանա րիճա էյլէտիլէր քի 500 պին լիւրա պիր Իսթիգրապ պուլայըմ, մուվաֆֆադ օլմատուղ: Հարպտա էհալինին էմվալընը դապթ էտէրէք սիւրիւքլէնտիլէր: Գատըն էլպիսէսիւնտէն չօճուղ չօրապընա դատար ալտըլար: Աղ սօնրա էրմէնիլէրի թէլէֆ էտիպ՝ օլարըն մալլէրինի եաղմա էյլէտիլէր, հաթթա էօմր սիկուրթալարընը պիլէ ալմաղ Իսթէտիլէր, օ սա պիթտի: Սօնրա Բուսլարը թարտ էտիպ՝ օնլարըն էմլաք վէ էմվալընը դապթ էթտիլէր: Սօնրատան վազֆլարը դապթ էյլէտիլէր: Պու տա տիւլէնտի: Սըրա չիմտի Սթանպօլտաքի էսքի խաղինէյէ կէլտի: Օնու տա սաթարլար, օ տախի պիթէր, սօնու կէլիւր: Եաղմա Իլէ տէօվլէթ եաշայամաղ: Էրտէ կէճատէ Թիւրքիւն մահքիւմ տիւր, վէ թաղսիմ օլունաճաղ, լաքին պէլլի պէն կէօրմէյէճէյիմ: Էվրօփա տէօվլէթլէրինին Իթթիֆադսըլըղը պիր էյամ տահա եաշատըր: Եախօտ Աճէմիւթան, Աֆղանիսթան օլտուղու կիպի պիր Թիւրք հիւքիւմէթի օլուր: Ջաթէն չիմտի էսքի էհէմմիյէթիւնի դայպ էթմիշ տիր: Տահա պէլլիսիղ պիր հալա կէլլը»:

Հաղըրուճ ալագ Իւգէրինտէ մէմնուճիյէթ-

լէ ալըղլայըլ՝ պու Եէհուտի ճինսինտէն, ամմա դալպլէրիմիղէ էն եաղըն կէլմիշ օլան աաալէթ վէ ինսանիյէթփէրվէր սիյասի դաթա վէտա էյլէտիք:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ՀԻԼԻՐՄ

1868տէ կիւնէշ քեամիլէն թուրքուղուճու տա պիր Ֆրանսըղ ալիմ կիւնէշին էթրաֆընտան կէօրիւնէն ալէվլէրտէ տիւնեատա չիմտիյէ գատար մալլիմ օլմայան պիր ունսուրըն մէվճուտիյէթիւնի քէշֆ էտիպ՝ պուճա հիլիլըմ եանի կիւնէշէ ախտ կաղ Իսթիլի վէրտի: 1882տէ պիր Ամէրիկայը ալիմ Կրիւնլէնտտէն կէլէն պիր մատէնտէ ալի ունսուրը քէշֆ էյլէտի: Սէնէլէր սօնրա Ամէրիկանըն պաղը գըթալարընտա, մէսէլա Թէքաստա, Եութահտա վէ սախիլէ էօյլէ չօղ մըզտարտա հիլիլմ պուլուճուտ քի անըն պալը խասսիյէթլէրի սէպէպիւնտէն Ամէրիկա հիւքիւմէթիւնին նաղար ը տիգպաթը անա ճէլպ յուլունարաղ, անըն էճնէպիլէրէ սաթըլմասընը հասաղ էյլէտի, չիւնքի հիլիլմ փէք խաֆիֆ պիր կաղ օլմաղլէ պէրապէր հանմաղ թէհիլէքսի օլմատըղընտան հալա կէմիլէրի իչիւն դալէթ մուվաֆըղ պիր կաղ տըր:

Լաքին պու եաղընլարտա Աֆրիկատա Պէլլէքանըն Գօնկօ միւսթէմլէքէսիւնտէ տախի քիֆայէթ միգտարտա հիլիլմ քէշֆ էտիլմիշ տիր:

ԱՄԷՐԻԳԱՏԱ ՊԱԳԼՄԾԸԼԱՐ

Մ. Ամէրիկա էհալիսի 100,000 դատար պալըմըրլարա սէնէտէ 125 միլիոն տօլար վէրիյօրլար: Սալթ Նիւ Եօրգտա անլէրէ վէրիլէն մէպլաղ 25,000,000 տօլար տըր: Շիգալօտա տախի 12,000,000 օլույօր: Պու պաղըմըլարտան նիչէսի միւսթէրիլէրինտէն 25-100 տօլար դատար ալըյօր: Պուլլարըն միւսթէրիլէրի ալարընտա էրքէրլէր, դատընլար, թիւճճար վէ պանքէրլէր, սէնէթօրլար վէ ալօղաթլար պիլէ պուլուճույօր, վէ շէհրին էն մէշհուր սօգաղարընտա էն պահալը պինալարտա օֆիսլէրի վար տըր:

ՄԱԼԻԻՄԱԹ ՓԱՐՉԱԼԱՐԸ

Տիւնեանըն պօքսիւնկ չէմփիլընը Թընի 1926տա Տէմփաի փլէ եուլուղլարչարգտան

1928-ի դատարար իբր միլիոն տուար գաղանմը: Պու փարանըն 1,750,000-ինի պօքսինկտէն ալմը, 90 պին տուար թէաթրուարտա կէօրինէլէ, 43 պին զաղէթալարա պէնտ եազարագ, 40 պին տուար տա իւանլարտա քէնտի իամինի զուլլանտըրմագ իչիւն ալմը տըր:

Փօսթա քարթը իւր տէֆա 1869-տա Վիէն-նատա Տօգթ. Հէրման թարաֆընտան իճատ օլունմուշ տըր: Պիր սէնէ սօնրա Կլասսթօն ին-կիլթէրրայա կիրտիրմիշ, 1873-տէ Ամէրիգա պաշլամը տըր:

Պուլլար զրալը էօլիմէ հիւքմ օլմուշ եիւզ մահպուլարըն ճէգասընը հապսա թէպտիլ էյլէտի: Պիր չօգլարը տա աֆվ էյլէտի, էվլէն-մէսի միւնասիպէթի իլէ:

Իթալիանըն սէքէնէսի 1700-տէ 16 միլիոն իմիշ, քի պիր միւր. քիլօմէթի իւզէրինէ 58 ա-տէմ տիւշիւյօր: 1921-տէ 37 միլիոն օլմուշ, 1930 տա Իթալիանըն սէքէնէսի 41,744,000 օլմուշ, քի պիր միւր. քիլօմէթի 134 ատէմ տիւշէր:

Հալէպէ եազըն Սէյէֆիէյէ քէօյիւնտէ եէր-տէն պիր մէթրօ միւրէպպա պէօյիւքլիւլիւնտէ պիր թաշ պուլունմուշ քի իւզէրինտէ Հիթթի հիւքիւմէթիինի ախէր պիր հիւքիւմէթ իլէ ահտ նոմէսի եազըլը իմիշ: Պու դըյմէթլի անթիգա-յը պիր Հալէպ թիւճմարը սաթուն ալմը տըր:

Ճէնուպի Աֆրիգատա պիր վալիտէ պէպէ-յինի պիր կէօլիէտէ եաթըրըպ կիթտի, պիր իքի սաաթ սօնրա կէլմիշ քի չօճուզ զայպ օլմուշ: Օն տէօրթ սէնէ սօնրա փօլիսլէր պիր թազըմ մայմուշլարա րասթ կէլիլիլէր քի արալարընտա ինսանա պէնդէր պիրի վար: Օնու թուլթարլար քի օ չօճուզ իմիշ, օնու 14 սէնէ մայմուշլար սազլամըշլար: Չօճուզ մայմուն կիպի սէսլէր չրգարըյօր, օնլար կիպի հարաքէթ էտիյօր իմիշ:

Գափթըն Հօգս Նիւ Եօրպտան Հապանայա 9 սաաթ 20 աաքիգէտէ ուշապիլտի:

Իշսիլիյէ պիր չարէ պուլմագ իչիւն թային օլունան զօմօսիօն բէիս գօլօնէլ Ուտ պիր կիւն-տէ 44 էյալէթլէրին վալիլէրի իլէ գօնուշմուշ տըր, թէլէֆօն վասըթասը իլէ: Վէ հէր պիրի իլէ իսթիշարէ էթմիշ տիր:

Ամէրիգայա իշլէյէն Ալաման վափօր դոււմ-փանիւլարը արալարընտա իթթիֆագ էյլէտիլէր քի պիր պիրինէ գարշը ըէգապէթ էթմէսին-լէր: Ինկիլիզ դոււմփանիւլարը տախի պիրպիրի իլէ իթթիֆագ էյլէտիլէր, Ուայթ Սթար, Րէտ

Սթար, Բիւնարտ, Էնգըր, Գանատիյըն Փէ-սիֆիք տիրէր:

Հօնտրատա Հինտ փրէնսլէրինէ գրալ պիր սօֆրա զիյաֆէթի վէրմիշ տիր: Փրէնսլէր ըէն-կեարէնկ իփէլէր վէ միւճէվհէրաթ կիյինմիշ իտիրէր: Գրալիչա տիւնեատա էն պէօյիւք էլ-մասը կիյինմիշ օլարագ՝ սօֆրայա օթուրմուշ տըր:

ՄԵՔՈՒՊԼԱՐՏԱՆ

Հալէպտէն

Էվլէլ հաֆթա Հալէպտէն աթիտէքի մէք-թուպը գապուլ էյլէմիշ իլ —

Սիրելի Փրոֆէսոր,

Ձեր յիշատակները միշտ սիրալիլ եւ թարմ էին մեր միտքերուն մէջ: Ձեր յորեկանը ալ ա-իւլի զօրացուց գանոնք, եւ մեր սրտագին շնոր-հակալութիւններուն եւ անկեղծ սիրոյն վերա-դարձումի պատճառ եղաւ: Թէեւ տարիներ ան-ցած են՝ սակայն հիմա իսկ ուրախ ենք՝ եւ հը-պարտ կ'զգանք մենք զմեզ որ ձեր աշակերտ-ները եղած ենք եւ ձեզմէ սորված ատենօք:

Կ'ուզէինք մեր զգացումները արտայայտել սրժէքաւոր նուէրով մը, բայց կը ցաւինք որ չկրցանք: Ուրախ պիտի ըլլանք եթէ այս ափսէն եւ երկու գաւաթները ընդունիք իւր յիշատակ ձեր յորեկանի առթիւ՝ Այնթապ Գոլէճի ձեր երախտապարա ուսանողներուն կողմանէ:

Կը մնամք խորին յարգանքներով եւ սիրա-լիլ բարեկներով,

Ի Դիմաց ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՄԱՍՆԱՆՈՒՄԻՐԻ

Ատենադպիր Ատենապետ

Ն. Կ. ՖԸՍԹԸԳՃԵԱՆ Ա. Ա. ՇԻՐԱՃԵԱՆ

Գանձապահ

ՅՐԹՆ. ՊԵՐԷՃԻՔԼԵԱՆ

Մէզքիւր կիւմիւշ թէփսի վէ գատէհլէր Այնթապըն սօն հարպընտա չէօհրէթ քէսպ էթ-միշ օլա Պրն. Աւետիս Գալէմքեարեան վէ պի-րատէլլէրի թարաֆընտան փէք հիւնէրլի սէ-նասթլա իշլէնիլմիշ օլարըլը հալտա, Պրն. Մ. Տէմիրճեան վասըթասըլա Նիւ Եօրգա կէթի-րիլմիշ վէ պազը տօթլար հուզուրունտա պիղէ թէսլիմ էտիրմիշ տիր:

Թէչէքքիւրաթըմըլը արզ էտէր իլ:

Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Նիւ Եօրփաւն

Գարիշուն ը քիւրամըն նագար ը տիգգաթը-
նը աթիտէֆի միւրամէտթա տավէթ էտէրիգ:

ՐԱՀՆԻԻՄԱ

Նիւ Եօրփ, Դեկտ. 10, 1930

Սիրելի Հայրենակից,

Ներկայ տօնական օրերուն առթիւ մեր սիրելի Հայ որբը անգամ մըն ալ կուգայ ձեր սըրտին դռները բախելու, եւ ձեզի ու ձերիններուն երջանիկ Մնունդ եւ Նոր Տարի մաղթելու:

Որբախնամ Տիկնանց Յանձնարումքս վըստահ է թէ դուք ալ աղոթարար պիտի հաճիք ձեր գուրդուրանքին առարկայ ընել Հայ որբը եւ զինք ուրախացնել ձեր սրտարուսի նուէրովը, Մէկ տուր կամ աւելի:

Ընդունեցէք մեր կանխայայտ շնորհակալութիւնները,

Ի դիմաց Հ. Բ. Ը. Միւրքեան Նիւ Եօրփի

Տիկնանց Որբախնամ Յանձնարումքին
ԱՐՇ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ ՎԱՐԴ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Ատեմադպիր

Ատեմապետ

ԶԱՊԷԼ ԳԱՐԱԿԵՕԶԵԱՆ

Գանձապահ

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Ամերիգատա Րէիա Հուվըրըն վէ պիւթիւն միլէթին տիգգաթը իշտիլէր մէսէլէսինի հայ էթմէյէ սարֆ էտիլմէքտէ տիր: Պու ուղուրա սյէօյիւք մէպլաղլար թախսիս օլունուլօր, վէ էհալիյէ իշ վէրմէք իշիւն պէօյիւք թէշէպպիւսլէրտէ պուլունուլաճագ տըր: Պու մագսէտ իշիւն հաթթա մէմլէքէթէ մուհաճիրլէրին կիւրմէսինի գաթիյէն եասագ էթմէյի տէ թասմիմ էտիյօրլար:

Ինկիլթէրրատա Հինտիսթանըն իտարէ ի հիւքիւմէթի իպէրինէ տիւշիւնմէք իւղրէ ինիգատ էտէն մէճլիս քէնտի միւղաքէրլէրինի տէվամ էթմիշ տիր: Հինտիսթանտա միւսլիմանլար ազալլիէթտէ պուլունուլաղլարը իշիւն անլէր քէնտի հուգուլլարընը էքսէրլիյէթէ եանի Հինտիլէրէ գարըր միւստաֆաա էտպիլլէճէք եօլլար պուլմագա չալըշըյօրլար: Պիր արա պու իքի Փըրգանըն իթթիլֆագը իմքեանսըղ կէօրիւնիւյօր իտի իսէ տէ, պու սօն կիւնլէրտէ պիր իթիլաֆա կէլէպիլլէճէքլէրի իմիտ էտիլիյօր: Հինտ միւսլիմանլարը՝ Պաղէստին միւսլիման-

լարընա տախի մանէվի մուսլէնէթտէ պուլունուլմագա չալըշըյօրլար:

Ֆրանսատա եէնի պիր գապիւնէ թէշքիլի էպէյի միւշքիլաթա օղրատը: Փուանքարէ պիր գապիւնէ թէշքիլիւնէ տավէթ օլունուլ իսէ տէ, պու արատա իստթալանարագ անըն պու իշի տէր իւհտէ էթմէսի իմքեանսըղ օլմուշ տըր: Նիհայէթ Թհէօտօր Սթիկ Դեկտ. 13տէ գապիւնէ թէշքիլիւնէ մուվաֆֆագ օլմուշ տըր: Մ. Պրիյան պու գապիւնէտէ տախի ումուր ը խարիճիյէթալիս օլունմուշ օլուպ, քէնտի էսքի սիււզ մէսլէյիւնի եինէ իլէրի սիւրէպիլլէճէք տիր:

Մուսօլիմի պու հագընտա իրատ էյլէտիյի պիր նութգտա էվրօփանըն իպթիսատի Ֆէլաքէթիւնի սէպէպի տէյու Մ. Ամէրիգատաքի սթաք տիւշիւնիւնի կէօսթէրմիշ տիր:

Մըսր մէլիյի իլէ Հիճագ վէ Նէճու վատիւչահը իպն ի Սաուտըն արասը պիր միւստէթտէն պէրու աշըգ իտի: Պու հագընտա Ճիտտէտէքի Մըսր սէֆիրիւնի էլի իլէ Մըսր մէլիյիւնէ պիր մէքթուպ կէօնտէրէրէք արալարընտաքի պու միւշքիլաթը հալ էթմէք իսթէմիշ տիր: Մալիւմ օլարղը իւղրէ պունլարըն իքիսի տէ իսլամ ալմիհնտէ իւլաֆէթի ալմագ աղմիւնտէ պուլունուլօրլար իտի: Կէօրիւնիւյօր պիր իթիլաֆա կէլմէք արղուլընտա տըրլար:

Իսպանիատա հագընտա պիր իսեան պաշ կէօսթէրտի: Աըլար Ֆրանսա հուսուսուունա հագըն պիր շէհրի գապթ էթտիլէր իսէ տէ, տէր հալ հիւքիւմէթ օլտուլը իսեանը պաստըրմըշ տըր: Աըլարըն մագսէտի գրալը աշաղը ալըպ՝ ճիւմհիւրիյէթ թէշիւս էթմէք իմիշ: Պիր միւստէթ գրալ վէ աիլէսի աղալարը սարայտան տիւշարը չըղմամըշլար տըր:

Չիմտէ պիր գաշ էյալէթլէրտէ Գօմիւնիսթլէր պաղը շէհրլէրի գապթ էտիպ՝ թալան էյլէմիւլէր վէ էհալիտէն պաղընընը քէսմիւլէր տիր:

Րուսիատա պու սէնէ Մնունդ եօրթուսու ալէյնիտէ հագարէթամիղ նիւմայիւ օլմամըշ իսէ տէ էհալի արասընտա օլ կիւնիւ պէօյիւք պիր եօրթու էթմէք իշիւն խոսուսի շէվզ տէ պահիր օլմամըշ տըր: Րուսիատա հաֆթա պէք կիւնտէն իպարէթ օլտուլը միւնասէպէթլէ էհալի հէր հանկի պիր եօրթույա չօղլուգ էհէմմիւլէթ վէրմէյօրլար իմիշ: Պու խոսուսուսու Րուսլարըն էքսիյիւնի Նիւ Եօրգտաքի պաղը կէնճ

Գօմիւնիսթէր տօլտուրմուշ տըր: Պիր թէաւորտա տին վէ Գրիտտիանլըդ ալէյհինտէ նիւմա-յիշէր Լափմըշար տըր:

Փապիա հաղրէթլէրի Ծնունդ միւնասիւկ-թի իւէ թէպրիքէ կէմիշ օլան Գարտինալար հէյէթինէ իրատ էթտիյի նութգտա տիւնեանըն սէլամէթ վէ սասյիշինտէն պահս էտէրէք, միւ-լէթլէրին զանն օլունտուղու կիպի Լաղընտա պիր ումումի հարպա կիրիշէճէյինի զանն էթ-մէտիյինի սէօյլէմիշ տիր: Պունտան մատա Բօ-մատա Փրօթէսթանթ միսիօնէրլէրին Փրօթէս-թանլըղ վաղ էթմէլէրինէ միւսաատէ էտիւմէ-սինի Լաթէրան աւտնամէսինէ զարշը վէ իթա-լիա նիւլամթընա մուղայիր տիր տէյու թաղ-պիւհ էյլէմիշ տիր:

Մէֆսիգտա տախի Գաթօլիք քիլիսէսինին պաշ Եպիսկոպոսը քիլիսէլէրէ պիր կոնդակ կէօն տէրիպ, Փրօթէսթան միսիօնէրլէրտէն սաղըն-մալարընը չէտիրտ պիր լիսան իւէ թալսիյէ էյ-լէմիշ տիր: Փրօթէսթանլըղըն արդասընտա Ա-մէրիգանըն սիյասի էմէլլէրի պուլունտուղունը վէ Փրօթէսթանլըղըն հէմ քիլիսէյէ խասիմ, հէմ միլլի հայաթճա մուղլիր օլտըղընտան պահս էյ-լէմիշ տիր:

Թիւրքիա, Իզմիրէ Լաղըն Մէնէմէն քէօ-յիւնտէ ալթը տէրվիշլէր խէլաֆէթին իպթալ էտիւմէսի, շափկա վէ լաթին հարֆլար իսթի-մալը վէ ալէլ ումում Գէմալ րէժիմի ալէյհին-տէ պիր իսեան պաշամըն իսէլէր տէ, ճէնտէր-մէլէր Եէթիլիպ՝ տէրվիշլէրին իւշիւնիւ էօլ-տիւրմիւշլէր վէ պիրինի թութմուշլար տըր: Էհալիտէն պաղըլար օնլարա իշթիրաք էթմիշ ի-սէ տէ թէղլիյէ իսեան պաստըրըմըշ տըր:

ԵՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆ ԽԱՍԹԱՆԱՆԻՍԻՆԷ

Տիկ. Ռ. Կիրիտլեան \$10, (պուրաբամ սէհ վէն կէչէն նուսիսէմիլտէ գօնուլմամաշ իտի), Տիկ. Եսթէր Ճ. Պարսուսեան \$5:

ԵՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆՏԱՔԻ ՏՈՒԼ ԳԱՐԸՅԱ

Ֆրանսանըն Արլէս չէհրինտէ պուլու-նան Լուսաուրչական վէ Բողոքական պիր դաշ տիւէ սահիպի վէ պէքեար Հայլար թարաֆընտան վէրիլիպ՝ Պրն. Մ. Կալմակեան էրիյէ պիրէ կէօնտէրիլէն \$6.62, Տիկ. Զ. Պէր-կամեան (նիւ Հէյվըն) 2, Տիկ. Արուսեակ Իգ-միրեան Եէտիլլէ 10:

ԱՐԱՆԸԼԵՅՈՐ

Սվալը Լեւոն Դարբինեանըն օն սէնէ էվվէլ նիւ Եօրքտա օլտուղը խապէրի ալընմըշ իսէ տէ էվվէօլմ նէրէտէ օլտըղընը պիւլէնլէր աթի իւղ զիքը էարէսէ պիւլտիրսինլէր:—

Rev. H. H. Manoushagian, Church of the Nazarene

American Mission, Jaffa, Palestine

ԷԼՎԷՏԱ

Բահնիւմա 1911 տէ Իսթամպուլտա տօղմուշ օլուպ՝ հարպը ումումինին իքինճի սէնէսինէ-տէք նէշը օլունմադտա տէվամ էյլէտիր: Պու միւտտէթտէ օ՝ Թէլֆէլեան պիրատէլլէրին ա-լիճէնապ հիւմէթլէրիլլէ տէվամ էտէպիւմիշ տիր:

Պու սօն տէֆա Ամէրիգայա կէլաիյիմիլտէ թրքաիսի մուհաճիր միլլէթաւալարըմըղըն Եի-նէ Բահնիւմայա պէօյիւք իհթիյաճլարը պու-լունտուղունու հիւս էտէրէք վէ պաղը տօսթ-լարըն սնըն թէքրար նէշրի իշիւն նապտի մուա-վէնէթէ հաղըր պուլունտուղլարընը անլայա-րադ 1924 իւն Օգոստոս ալընտա թէքրարէն ա-նըն նէշրինէ թէչէպպիւս էյլէտիր:

Բահնիւմանըն Ամէրիգատա տէվամ էտէն պու ալթը սէնէլիք միւտտէթ ի հայաթընտա էփէյի տօսթլար կէրէք տօղընտան իսնէ թա-րիլիյէ կէրէքսէ քէնտի մուհաճիր տօսթլարը-նը ապօնէ Լաղըրարադ Բահնիւմայը թէչվիդէ էյլէմէքտէ պուլունտուղար: Պունըն իշիւն տօսթ լարտան մէմնունըղ:

Պու միւնասէպէթլէ չու պիր նօղթայը պի-լիֆթիլիար իւլվէ էթմէք իսթէրիլ քի պու ալ-թը սէնէ դարֆընտա Բահնիւմանըն տէվամընը թէչմին էթմէք իւղրէ վէրիլմիշ օլան պիւլէր-ճէ տօլար իսնէլէր արասընտա Ամէրիգալըլար թարաֆընտան վէրիլէն մէպլաղ 105 տօլարը թէճալուղ էթմէմիշ տիր: Ճիւմէսի Հայլար իսուսուտա Թրքաիսի Հայլար թարաֆընտան վէ-րիլմիշ տիր: Պունու քէմալը իֆթիլարալա գայտ էտէրիլ:

Պու կիպի պիր կաղէթանըն քէնտի ապօնէ-լէրինին վէրտիյի մէպլաղլէ իտարէ օլունմա-յիւլ խարիճտէն իյանէյէ միւհթաճ օլաճաղը տա պէտիհի տիր:

Պիզ հէր կէօնէ ֆէտաբեարըղը տէր իւհտէ
էթմէքէ պէրապէր Բահնիւմանն սէնէվի պիւտ
ճէսի 5000 տօլարտան էքսիք օլամայօր: Պու սէ-
նէ ապօնէլէրիմիզին սայըսը 988 օլուպ, պու-
լարըն պաղըսը մէճճանէն կիթմիշ օլմապէն ա-
պօնէլէրտէն պու սէնէ զարֆընտա կէլէն՝ 2700
տօլարա պալիզ օլմուշ տըր: Շու հալտա Բահ-
նիւմանն պու սէնէքի աչըղը 2300 տօլար օլու-
յօր: Մուհամմէրէրին ապօնէ պէտէլի իշիւն
տօսթլարընն վէրտիշի մէպլաղլար տախի մէշ-
քիւր 2700իւն իշիւտէ տիր: Պիւտճէնին պու ա-
չըղընտան 1300 տօլար դատարը պաղը տօսթ-
լարըն համիյէթքեարանէ վէրտիշէրի խանէլէր-
լէ դափառլմըշ տըր: Պիւտճէնին աւլ աչըղը
թաղըրիպէն պին տօլար դատար օլույօր:

Էլպէթ պուսուսն պէլլի պիր սէպէպի պիւ-
թիւն մէմլէքէթտէ պու սէնէ ճարի օլան իգթի-
սատի տիւշկիւնլիւք տիր: Նիշէ տօսթլար քէն-
տիլէրին արզուլարընս րազմէն իանէ կաէմէ-
տիլէր: Երնէ տէ աչըզ աչըզ տըր:

Վէ շիմար հէր սէնէ խիթամընտա օլուտ-
ղու կիպի պու սէնէ խիթամընտա տախի պու
մէսէլէ 1931 պիւտճէսի իշիւն տէ տիպգաթմը-
ղը ճէլպ էթմէքտէ տիր:

Պու իգթիսատի տարըղըն կէլէճէք սէնէտէ
տախի տէվամ էթմէլէճէլինէ պիր թէճմինա-
թմըղ Եօք տըր: Պախուսուս պաղը վաղաալա-
րը պիլիյօրուպ քի անլէր կէլէճէք սէնէ իշիւն
նիսպէթէն տահա զիյատէ միւսաատէսիզ հալ-
լար տըրլար:

Բահնիւմանն նէշրի պիզճէ պիր Եիւք տէ-
յիւ իլլա պիր մուզատտէս ֆարզ վէ իմթիյալ
տիր: Թրքախօս պիրատէլլէրիմիզին պու ի-
թիյաճը տախիս դալպիմիզին էն նաղիք թէլլէ-
րինէ տօգուսուր: Վէ էլիմիզաէն կէլէն հէր պիր
թարիլլէ օլ իհթիյաճըն տէֆրին խըամէթ էթ-
մէյէ հաղըրըղ: Լաքին շիմտիլիք ամէլի պիր
Եօլ կէօրմէտիյիմիզաէն Մուզատտէր ի Իւհահ-
նին կէօսթէրէճէլի թարիլլէ միւնթաղըր պու-
լունարազ գարիյուն ը քիրաթմըղա շիմտիլիք
էտա ի վէտա էտէրիլլէ:

Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՐԱՆՆԻՒՄԱ գարիյուն ը ֆիրամտան հէր
պիրի իշիւն Միւպարէֆ Ծնունդ վէ մէսուտ սէ-
նէլէր քէմէննի էտէր:

ՐԱՆՆԻՒՄԱՆԸՆ 1930 ՍԷՆԷՍԻ ՖԻՀՐԻՍԹԻ

Ափօսօլիֆ Ինսքիքիք 26, Ալլահը պիւմէնին Եօլ-
լարը 36, Աքրահամ աղանըն Ծնունդ գիյարէթի 58, Աք-
րահամ ճիշիւն Ուրտան հիմրէթ Էթտի 67, Անտարանչա-
կանըն խանէսինին իտարէսի 82, Արգու 85, Ասազ հաֆ-
թա 113, Այնքապցիմնրու Միուքեան շուրք 115, Արմէն
Թօզաքլեան վէ Մայլ Արլէն 124, Ալլահա իման 131, Ա-
մէրիգանըն միւրթիլէրիմտէն 164, Արաֆսի ճէպէնեանըն
զիմրինէ 167, Ալլահաղլարըն միսիօնէրլէրի 167, Արնէմ-
քիմտէն նէ պուլտում 170, Ամէրիգատա Թիւրքիա Համա-
մը 171, Այնքապցի Հայիկ ֆիլիսէսինին փօնտլարը 233,
Ալլէրք Անեան 266, Ալլահ իսքիիզ օլունմազ 275, Ա-
քանազըն գարըսը 277, Աքիմատան մէքուպ 279, Արա-
մըզտա մարդոքսուքիւն 289, Ամէրիգատաֆի Հանընլըա-
րա 312, Ալլահըն իրատէրի 317, Ամէրիգատա Պագըմնր-
լար 411:

Գուրպիլ քէհարիյար 87, Գալիֆօրմիյա Եօլուն-
լուլում 314, Գըզլարըն քալիմ ու քէրպիյէսինէ 317,
Գալիֆօրմիա 325, 341:

Դաւանկցական պիրատէրլէրիմիզէ 147:

Եննի սէնէ 6, Եունանիսքանտան մէքուպ 22, Եննի
քէննիք 35, Եննի մուհանիլլէր 124, Եօլմուլուզ 133,
Եունանիսքանըն ազաղըղը 140, Եսքէր քազուհինին տը-
րամը 174, Եսապ օլան 230, Եանըլմազ իլիամ 241, Եու-
նանիսքանըն քէրազըսը 281, Եննի պիր Բոզոքալան
291, Եօրկունլուզ 330, Եօսէմիքէտէ Ալլահըն ճէլալը
356, Եպիսկոպոսական ֆիլիսէ վէ տիկէր փօ. ֆիլիսէլէր
370, Եննէ Մուսօլիմի 395:

Զարօ աղա 252, Զէլլէլլէր 266, Զարօ աղանըն սին-
նի 267:

Էլիմի իւզէրիմէ գօյտուն 18, Էվլէլա նէ 33, Էննէպր-
լէրէ վէսիզէ 99, Էօլմէմէլլիֆ 118, Էօսիւրիւֆ 123, Էր-
մէնի կազէքալարընտան 125, Էնվէր փաւանըն Էննամը
138, Էրմէնի քարիլիմտէն պաղը վազըալար 172, Էլ վէ-
տա գիյաֆէրի 218, Էրմէնիլէր արաւընտա ֆիլիսէլէրին
ալազսը 239, Էօլմէտէ օլան ֆիլիսէլէր 274, Էմին քա-
րիք 297, Էն պէօլիւֆ հայաք մուհապպէթ հայաքը տըր
325, Էսրար ը պէմ վէ հայաք 353, Էրմէնիսքանըն քա-
լիմ ու քէրպիյէ քարիլի 358, Էվլէտա 413:

Թապիաք միւքալէտը 9, Թօհաֆիյէ 26, Թիւրքիւն
38, Թապիաք միւքալէտը, շիշէլլէր 40, Թիւրքիա 68,
Թապիաք միւքալէտը — աղանլար 70, Թիւրքիա փօ-
փականտա 91, Թապիաք միւքալէտը — գարննալար
103, 119, 136, Թէպիլիմ վէ սաքրանն օլունու 129, Թիւր-
փատա Էսֆի Էսէրլէր 217, Թահրա պէլ 217, Թիւրք Էիւ-
ֆիւմէրի վէ ասար ը արիզէ 359, Թապիաք վէ աղ 372:
Թէնրիպէտէն փախտէլի սէօլլէր 407:

Իֆի միւպէսէրլէր 2, Իհնա 3, Իզգէթ ֆիմէ մալսուս
տըր 57, Իքալիա վէ Շարք ը Գարիպ 121, Իմանըն մէնէլ
քաւը 276, Իսփանիատա փօքէքսանլըզ 325, Իսլահ Է-
տէնէֆ ճօգքալար 341, Ինքիմաի պիր պէլա 372:

Լօնտրատա Գրիմըն 24, Լօնտրա Գօնֆէրանընտան ա-

լաճաղըմը տերս 65, Լուի Ակասի 134, Լիպանան մե-
բեպիստեն մեմուլումը 211, Լուս Աննէլէստեն սոմրա 390:
Խայր տուա 405:

Մնումը քերէննիւմերի 388:

Կէլէնէ Խարա 44, Կիւնէ փերթէվերի վէ Կիւնէ
67, Կէննիւմերի իման մէսէլէսի 145, Կ'օրհնեմ 132, Կու-
սակցական դաստիարակութիւն 142, Կիւմիւս Յոքիւան
158, Կիլիկիան ուսումնական հաստատութիւն 172, Կէ-
միւս խաբըրաբընտան 376:

Հայրենակցական Միութիւնլարըն իբթիհատը 12,
Հայաթ ճաղմէսի 20, Հուպը ք վաթան 73, Հալէպ ամա-
լար մէքէպի տօսըլարըն 89, Հայրէթ 135, Հիմտիւ-
բան մէսէլէսի 139, Հուրիյէթ վէ պէոյիւֆէր 163, Հայ
Աւետ. Միութիւն մէմիսլէրի 174, Հուրիյէթ վէ Կէնն-
լէր 179, Հայ Աւետ. բարձում 265, Հուգուգ մէսէլէսի
276, Հուրիյէթ վէ քերպիյէ 292, Հայաթ մէսէլէսի
308, Հայաթըն Մուլթիլիւրի 401, Հիւնըմ 395:

Ղեւնդ երեց վէ Ներսէս Պարթեւ 232:

Հէգայիր 156, «Հան չըգմայըննա» 328:

Մուզիքը սեօլէր 20, Միֆայէլ Պապաջանեան 90.
«Մուզատտէս քարափընտան մէսիինիգ վար» 114, Մա-
մէլէյն խաթախանէսի 122, Միւսլիման ալէմինտէն խա-
խէրլէր 132, Միս Մէյրի Քիմի, պիր քագտիր 138, Միս
Աննէս Սալմընտ 137, Մուհարէպէ քէլիլիֆէսի 214, Մա-
հաբմա Կանսի 236, Միւքէվէֆֆա Պատրիարք 249, Միլ-
լէրին աիլէ հայաթը 261, Մուհապպէթ Գաիտէսի 292,
Միս վիթթօրիս Պըֆսըն 311, Միլլէթիմիզին պագըլէսի
345, 374, Մէյուսաննէ մէտամէթ Ալլահըն խասիմի 389,
Մը. Մօրկըմքաուըն Նուքըլ 409:

Յոքիւան զիյնէթի 50, Յարութիւն Մակարեան 364,
Յիսուս Կիպի Ալլահ 369:

Նիւ Եօրգ շէրիմին պիւտնէսի 106, Նիւ Հէյվընը
զիյարէթ 132, Նիկիօլար վէ Իսլամ 167, Նիւ Եօրգուս
ճնոնադրութիւն 213, Նիչինն իչկի իչմէմ 227, Նիւ Եօրգըն
Րիվըրսայտ ֆիլիսէսի 340, Ներսէս Շնորհալի 361, Նիւ
Եօրգ շէրիմին անայիպաթը 377:

Շիւպիլէրին տէվասը 101, Շէիսլուր մէ տէյօրլար
119:

Ուզագտաֆ Տօսըլարըմ 168, Ուրուկուայ ճիւմիւ-
րիյէթի 215, Ուրուկուայ 408:

Պու եննի սէնէ միւպարէ'ֆ մի տիր 1, Պու սէնէ տիւն-
եա տահա էյի' մի օլանագ 17, Պիր մէնֆի վազըմըզըմ
մէքթուրընտան 37, Պէյրուքտան 42, Պիր զիյատէ 57,
Պէյրուքտա Հայ Աւետարանականլար 75, Պէհաննէնիլէր
53, Պէ պահրի տէվէրլէր 70, Պիր միլլէթ Ալլահըլ Խա-
շայապիլի'ր մի 97, Պուէնուս Այրէստէ Հայլար 105, 121,
Պուէնուս Այրէստէ ֆիլիսէ քէֆիլի 121, Պէնտէկոստէ,—
ֆիլիսէննի տօղուս Կիւնիւ 133, Պաղչէտէ մէգար 151,

Պըմ 152, Պիր սիւալա ճէվապ 212, Պատրիկ Կիւլպէնն-
եան 219, Պէոյիւֆ ըմսագլար 247, 294, Պիր չօպան վէ
սիւրիսիւ 264, Պաղչէստիմտէ հաֆրիյար 281, Պիր փը-
րէնսէս իլէ 310, Պուէնուս Այրէստէ ինգիլապ 327, Պօսթօն-
տա իֆի Յոքիւան 363, Պրիթանիա իմփէրաթօրուգ Գօն-
ֆէրանը 398, Պիր իյգահաթ 380, Պէյրուք մէքթուլը
392:

Սքաֆ էֆսէլէնն 7, Սէմափաթըն Էսրաթը 25, Սօվիէր
Հիւֆիւմէթիմին տին հազըմնուս եէնի ճիգամը 73, Սօվի-
էր վէ տիմի քէատտի 81, Սիւրիա Հայլարըննէ էմլաֆը
106, Սան Փալլօտա ֆիլիսէ քէֆիլի 154, Սիւրիա իննիլի
ֆիլիսէլէր իբթիհատը Թէննէմմիւի 212, Սգուլ ալ Րի-
լինըն 251, Սըր Ուիլեամ Հէրէլ վէ հէմբիլէսի 343,
Սիւրիատան սէսլէ 362, Սէպալէթ 394, «Սիւն» վէ Ա-
ւետարանականլար 402, Սէվմէֆ վէ փէրէսլիֆ 405:

Վեր. Աւանան աչըգ մէքթուլ 25, Վեր. Յ. Գ. Գրի-
գորեանըն քերմէմէ ի հալը 51, Վեր. Յ. Գ. Կրիգորեան
53, Վարդանանց Գահրամանլարը 85, Վեր. Մ. Կ. Փա-
փագեան Սէլանիֆտէ 105, Վագֆ ը Հայաթ 115, Վէֆի-
յար 140, Վիմտան վէ առէթ ի պէլտէ 155, Վեր Փափագ-
եան Գահիլէտէ 173, Վալիտէն իլէ էվաա ալագասը
225, Վեր. Մ. Կ. Փափագեան Պէյրուքտա 234, Վել.
Փափագեան Բէնապտա 282, Վեր. Փափագեանըն Սիւրիա-
յա օլան զիյարէթի 299, Վէրմէֆիլի խորհուրդը 325,
Վեր. Փափագեան Շիգալտա 379:

Տիֆթէրիս 43, Տօգուզուննու սէյյարէ 117, Տիգ-
գար 310, Տիկ. Եսթէր Բէշեբան 316, Տիւարըյա կէոն-
տրիլէն իանէլէր 330, Տուանըն քէտիլի 339, Տիկէր պիր
Յոք 364, Տիմ մէսէլէսի 385, Տահա երթ վար 404:

Րիօ տէ Ժանէյո 74, Րուհանի միւրալէա 100, Րու-
սիս մէ' օլույօր 101, Րուհ իւլ Գուսուս հազըմնուս տէրս-
լէր 150, 165, Րուհանի քէմմիւնաթ 228, Րուհանի իտման
244, Րուսիատա աիլէ հայաթը 298, Րուհանի միւրալէա-
լար 355, 370, 387, Րահիմիւմանըն իյթարաթը 385, Րա-
ֆէրիլըրլէր 396:

Փրօֆ. Այնթալըն Յիսուս հազըմնուս էֆֆեսըր 7,
Փափա հազրէրլէրինն Կոնդակը 34, Փրօֆ. Թուսանան
158, Փրօֆ. Ալիֆսան Պէգնեանը քանըլանլար 348:

Քիլիսէլէրտէն խապէրլէր 60, Քիլիսէ քէրէննիւմէ-
րի 67, Քրիստոսը քէմմիտ 68, Քրիստիան քէֆրիգաթը
121, 116, Քէնտի ֆէօլէսիմի քէմմիլը Էտէն պիր գանտիլ
229, Քէսապտա չէֆիլիկէ 244, Քիլիսէ իթիլաֆը 252,
Քիթապըն Եանըլմագ իլիսամը 257, Քիթապ ը Մուզատտէ-
սի ճիչինն սէվէր իմ 261, Քիւրտ մէսէլէսի 262, Քիթապ
ը Մուզատտէս իլիսամընն զըյմէթի 273, Քիլիսէ խա-
թիլիյի 305, Քիւրտլէր վէ պիգ 307, Քիւմ ի Պլէֆի 309,
Քիլիսէ իսլահաթը 321, 337, Քիլիսէլէր իչին տահա մու-
հիմ սիւալ 324:

Օպըրամըրկօտա «Փէշըն Փլէյ» 393:

Ֆրէգնօտա Հայ Պանդիտաց Ժող. Քիլիսէ 11, Ֆամիլ-
եատա միւսալաթ 245, Ֆագը ը տէմ 292:

